

เอกสาร
สรุปเนื้อหา
ที่ต้องรู้

รายวิชา **สังคมศึกษา**

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สค21001)

หลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 26/2559

เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้

รายวิชาสังคมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รหัส สค๒๑๐๐๑

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ห้ามจำหน่าย

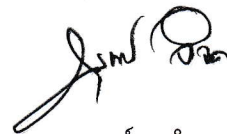
หนังสือเรียนนี้จัดพิมพ์ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงาน กศน.สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับการศึกษา สำนักงาน กศน. ในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สูงขึ้น สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำสรุปเนื้อหา ที่ต้องรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อได้สะดวก รวดเร็ว อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดีขึ้น

สรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ มีเนื้อหาจากการนำหนังสือเรียนของสำนักงาน กศน. มาสรุปเนื้อหา ประเด็นสำคัญที่สอดคล้องตามผังการออกข้อสอบในแต่ละรายวิชาของสำนักงาน กศน. สำหรับ เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้นี้ สำนักงาน กศน. ได้จัดทำรายวิชาบังคับ ทั้งสิ้น 5 สาขา รวม 42 รายวิชา ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เกี่ยวข้อง มาสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ ในรายวิชาดังกล่าว

สำนักงาน กศน. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามสมควร จึงขอขอบคุณ สถาบัน กศน. ภาคทุกภาค สถาบันการศึกษาทางไกล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง มา ณ โอกาสนี้

(นายสุรพงษ์ จำจด)

เลขาธิการ กศน.

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ภูมิศาสตร์ทางกายภาพทวีปเอเชีย	๑
กิจกรรมท้ายบทที่ ๑	๑๓
บทที่ ๒ ประวัติศาสตร์ทวีปเอเชีย	๑๘
กิจกรรมท้ายบทที่ ๒	๓๕
บทที่ ๓ เศรษฐศาสตร์	๓๘
กิจกรรมท้ายบทที่ ๓	๔๘
บทที่ ๔ การเมืองการปกครอง	๕๒
กิจกรรมท้ายบทที่ ๔	๕๗
คณะทำงาน	๖๐

บทที่ ๑

ภูมิศาสตร์ทางกายภาพทวีปเอเชีย

ที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปเอเชีย

ทิศเหนือ ติดต่อกับมหาสมุทรอาร์กติก ในทะเลคารา ทะเลลัปเตฟ และทะเลไซบีเรีย ตะวันออก จุดเหนือสุดคือแหลมซิลยูสกินประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิก ในเขตทะเลเบริง ทะเลโอคอต ทะเลญี่ปุ่น ทะเลเหลือง ทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ โดยมีคาบสมุทรเบรอนคาบสมุทรคาบสมุทรชัตกา และคาบสมุทรเกาหลีเป็นส่วนของแผ่นดินด้านนี้จุดตะวันออกสุดอยู่ที่แหลมเดซเนฟสหพันธรัฐรัสเซีย

ทิศใต้ ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย น่านน้ำทางตอนใต้ ได้แก่ อ่าวเบงกอล ทะเลอาหรับ อ่าวเปอร์เซีย และอ่าวเอเดน จุดใต้สุดของภาคพื้นทวีปอยู่ที่แหลมปีโอ ประเทศมาเลเซียเกาะใหญ่ทางทิศใต้ของทวีปเอเชียได้แก่ เกาะลังกา เกาะบอร์เนียว เกาะสุมาตราเกาะชวาซึ่งเป็นเกาะที่อยู่ใต้สุด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลแดง คลองสุเอซ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนทะเลดำ เทือกเขาคอเคซัส ทะเลแคสเปียน และเทือกเขาคอเคซัส จุดตะวันตกสุดอยู่ที่แหลมบาบาประเทศตุรกี

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น ๖ เขตคือ

๑. เขตที่ราบต่ำทางเหนือ คือบริเวณตอนบนของทวีปซึ่งอยู่ในเขตสภาพโซเวียต(เดิม) ในเขตไซบีเรียส่วนใหญ่เป็นเขตโครงสร้างหินเก่า ที่เรียกว่า แอังการาซิลด์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบขนาดใหญ่ มีแม่น้ำอ้อบ แม่น้ำเยนิเซ และแม่น้ำลีนาไหลผ่านบริเวณมีอาณาเขตกว้างขวางมากไม่ค่อยมีผู้คนอาศัยอยู่เพราะอากาศหนาวเย็นมาก

๒. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำต่างๆซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบและมักมีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก ได้แก่

- ในเอเชียตะวันออกได้แก่ที่ราบลุ่มแม่น้ำฮวงโหที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงในประเทศจีน

- ในเอเชียใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุในประเทศปากีสถาน ที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคาในประเทศอินเดีย และที่ราบลุ่มแม่น้ำพรหมบุตร ในบังกลาเทศ

- เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ที่ราบลุ่มแม่น้ำไทกริส ที่ราบลุ่มแม่น้ำยูเฟรติสในประเทศอิรัก

- เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ในประเทศกัมพูชาและเวียดนามที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงในประเทศเวียดนาม ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย ที่ราบลุ่มแม่น้ำสาละวินตอนล่างที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดีในประเทศพม่า

๓. เขตเทือกเขาสูง เป็นเขตหินใหม่ ตอนกลางประกอบด้วยที่ราบสูงและเทือกเขามากมายส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาที่แยกตัวไปจากจุดรวมเทือกเขาที่เรียกว่าปามีร์นอต จุดรวมเทือกเขาปามีร์นอต ซึ่งแยกไปเป็นเทือกเขามากมาย เช่น เทือกเขาหิมาลัย เทือกเขาอาระกันโยมา เทือกเขาคุนลุน เทือกเขานานชาน เทือกเขาเทียนชาน เป็นต้น

๔. เขตที่ราบสูงตอนกลางทวีป เป็นที่ราบสูงในเขตหินใหม่ ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบตซึ่งมีขนาดใหญ่และสูงที่สุดในโลก ที่ราบสูงยูนาน ทางใต้ของจีน และที่ราบสูงที่มีลักษณะเหมือนแอ่งคือ ที่ราบสูงตากลามากัน ซึ่งอยู่ระหว่างเทือกเขาเทียนชาน กับเทือกเขาคุนลุนแต่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลมาก และมีอากาศแห้งแล้งเป็นเขตทะเลทราย

๕. เขตที่ราบสูงทางตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ ที่ราบสูงขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของทวีปเอเชียมีความสูงน้อยกว่าที่ราบสูงทางตอนกลางของทวีป ได้แก่ ที่ราบสูงเดคคานในอินเดีย ที่ราบสูงอิหร่านในอิหร่านและอัฟกานิสถาน ที่ราบสูงอนาโตเลียในตุรกี ที่ราบสูงอาหรับในซาอุดีอาระเบีย

๖. เขตหมู่เกาะภูเขาไฟเป็นเขตหินใหม่ คือบริเวณหมู่เกาะอันเป็นที่ตั้งของภูเขาไฟทั้งที่ดับแล้วและที่ยังคุกรุ่นอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะภูมิอากาศ

๑. ภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น เขตภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น ได้แก่ ภาคใต้ของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างกลางวันและกลางคืนไม่มากนัก มีฝนตกตลอดปี

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่าดงดิบซึ่งไม่มีฤดูที่ผลัดใบและมีต้นไม้หนาแน่นส่วนบริเวณปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเลมีพืชพรรณธรรมชาติเป็นป่าชายเลน

๒. ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนหรือร้อนชื้นแถบมรสุม มีฤดูแล้งและฤดูฝนสลับกันได้แก่ บริเวณคาบสมุทรอินเดียและคาบสมุทรอินโดจีน

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่ามรสุม หรือป่าไม้ผลัดใบในเขตร้อน พันธุ์ไม้ส่วนใหญ่เป็นไม้ใบกว้าง และเป็นไม้เนื้อแข็งที่มีค่าในทางเศรษฐกิจ หรือป่าเบญจพรรณ เช่น ไม้สัก ไม้จันทน์ ไม้ประดู่ เป็นต้น ป่ามรสุม มีลักษณะเป็นป่าโปร่งมากกว่าป่าไม้ในเขตร้อนชื้น บางแห่งมีไม้ขนาดเล็กขึ้นปกคลุมบริเวณดินชั้นล่าง และบางแห่งเป็นป่าไผ่ หรือ หญ้า ปะปนอยู่

๓. ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน มีลักษณะอากาศคล้ายเขตร้อน มีฤดูแล้งกับฤดูฝน แต่ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า อุณหภูมิกลางวันเย็นกว่ากลางวัน ได้แก่ บริเวณตอนกลางของอินเดีย พม่า และคาบสมุทรอินโดจีน

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่าโปร่งแบบเบญจพรรณ ถัดเข้าไปตอนในจะเป็นทุ่งหญ้าสูง

๔. ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตอบอุ่น อยู่ในเขตอบอุ่นแต่ได้รับอิทธิพลของลมมรสุม มีฝนตกในฤดูร้อน ฤดูหนาวค่อนข้างหนาว ได้แก่ บริเวณภาคตะวันตกของจีน ภาคใต้ของญี่ปุ่น คาบสมุทรเกาหลีฮ่องกง ตอนเหนือของอินเดีย ในลาวและตอนเหนือของเวียดนาม

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นไม้ผลัดใบหรือไม้ผสม มีทั้งไม้ใบใหญ่ที่ผลัดใบ และไม้สนที่ไม่ผลัดใบในเขตจีน เกาหลีทางใต้ของเขตนี้เป็นป่าไม้ผลัดใบ ส่วนทางเหนือมีอากาศหนาวกว่าป่าไม้ผสมและป่าไม้ผลัดใบ เช่น ต้นโอ๊ก เมเปิล ถ้าขึ้นไปทางเหนืออากาศหนาวเย็น จะเป็นป่าสนที่มีใบเขียวตลอดปี

๕. ภูมิอากาศแบบอบอุ่นภาคพื้นทวีป ได้แก่ ทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีนเกาหลีเหนือ ภาคเหนือของญี่ปุ่น และตะวันออกเฉียงใต้ของไซบีเรีย มีฤดูร้อนที่อากาศร้อน กลางวันยาวกว่ากลางคืน เป็นเขตปลูกข้าวโพดได้ดี เพราะมีฝนตกในฤดูร้อน

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่าผสมระหว่างไม้ผลัดใบและป่าสน ลึกเข้าไปเป็นทุ่งหญ้าสามารถเพาะปลูก ข้าวโพด ข้าวสาลี และเลี้ยงสัตว์พวกโคนมได้ ส่วนแถบชายทะเลมีการทำป่าไม้บ้างเล็กน้อย

๖. ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทรายแถบอบอุ่น มีอุณหภูมิสูงมากในฤดูร้อน และอุณหภูมิต่ำมากในฤดูหนาว มีฝนตกบ้างในฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ได้แก่ ภาคตะวันตกของคาบสมุทรอาหรับ ตอนกลางของประเทศตุรกี ตอนเหนือของภาคกลางของอิหร่าน ในมองโกเลีย ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีน

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นทุ่งหญ้าสั้น ทุ่งหญ้าดังกล่าวใช้เพาะปลูก ข้าวสาลี ข้าวฟ่างฝ้าย และเลี้ยงสัตว์ได้ดี

๗. ภูมิอากาศแบบทะเลทราย มีความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิกลางวันกับกลางคืน และฤดูร้อนกับฤดูหนาวมาก ได้แก่ ดินแดนที่อยู่ภายในทวีปที่มีเทือกเขาปิดล้อม ทำให้อิทธิพลจากมหาสมุทรเข้าไปไม่ถึง ปริมาณฝนตกน้อยกว่าปีละ ๒๕๐ มม.(๑๐นิ้ว) ได้แก่บริเวณคาบสมุทรอาหรับ ทะเลทรายโกบี ทะเลทรายอาร์ และที่ราบสูงทิเบต ที่ราบสูงอิหร่าน บริเวณที่มีน้ำและต้นไม้ขึ้น เรียกว่า โอเอซิส (Oasis)

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นอินทผลัม ตะบองเพชร และไม้ประเภทมีหนาม ชายขอบทะเลทรายส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้าสลับป่าโปร่ง มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทที่เลี้ยงไว้ใช้เนื้อ และการเพาะปลูกต้องอาศัยการชลประทานช่วย

๘. ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน อากาศในฤดูร้อน ร้อนและแห้งแล้ง ในเลบานอน ซีเรียอิสราเอลและตอนเหนือของอิรัก

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นไม้ต้นเดี่ยว ไม้พุ่มมีหนาม ต้นไม้เปลือกหนาที่ทนต่อความแห้งแล้งในฤดูร้อนได้ดี พืชที่เพาะปลูก ได้แก่ ส้ม องุ่น และ มะกอก

๙. **ภูมิอากาศแบบไทกา (กึ่งขั้วโลก)** มีฤดูหนาวยาวนานและหนาวจัด ฤดูร้อนสั้น มีน้ำค้างแข็งได้ตลอดเวลา และฝนตกในรูปของหิมะ ได้แก่ ดินแดนทางภาคเหนือของทวีปบริเวณไซบีเรีย

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่าสน เป็นแนวยาวทางเหนือของทวีป ที่เรียกว่าป่าสนของไซบีเรีย

๑๐. **ภูมิอากาศแบบทุนดรา (ขั้วโลก)** เขตนี้มีฤดูหนาวยาวนานมาก อากาศหนาวจัด มีหิมะปกคลุมตลอดปี ไม่มีฤดูร้อน

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นพวกตะไคร่น้ำ และ มอสส์

๑๑. **ภูมิอากาศแบบที่สูง** ในเขตที่สูงอุณหภูมิจะลดลงตามระดับความสูงในอัตราความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑ องศาเซลเซียสต่อความสูง ๑๐ เมตร จึงปรากฏว่ายอดเขาสูงบางแห่งแม้จะอยู่ในเขตร้อน ก็มีหิมะปกคลุมทั้งปีหรือเกือบตลอดปี ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบต เทือกเขาหิมาลัย เทือกเขาคุนลุน และเทือกเขาเทียนชาน ซึ่งมีความสูงประมาณ ๕,๐๐๐-๘,๐๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล มีหิมะปกคลุมและมีอากาศหนาวเย็นแบบขั้วโลก

พืชพรรณธรรมชาติ เป็นพวกตะไคร่น้ำ และ มอส

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ หมายถึง ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งส่วนที่เป็นธรณีภาค อุทกภาค บรรยากาศภาค และชีวภาค ตลอดจนความสัมพันธ์ทางพื้นที่ของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

การเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ทั้งภูมิประเทศและภูมิอากาศในประเทศไทยและประเทศในทวีปเอเชีย ส่วนมากเกิดจากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติและเกิดผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ รวมทั้งสิ่งก่อสร้าง ซึ่งปรากฏการณ์ที่มักเกิดขึ้น ได้แก่

๑.การเกิดแผ่นดินไหว

แผ่นดินไหว เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของพื้นดิน อันเนื่องมาจากการปลดปล่อยพลังงานเพื่อลดความเครียดที่สะสมไว้ภายในโลกออกมาเพื่อปรับสมดุลของเปลือกโลกให้คงที่ ปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถทำนายเวลา สถานที่ และความรุนแรงของแผ่นดินไหวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ดังนั้นจึงควรศึกษา เรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการเกิดของแผ่นดินไหวที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการลดความเสียหายที่เกิดขึ้น

สาเหตุของการเกิดแผ่นดินไหว

การเกิดแผ่นดินไหวมีสาเหตุมาจาก ๒ สาเหตุใหญ่ สาเหตุแรกเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การทดลองระเบิดปรมาณู การกักเก็บน้ำในเขื่อน และแรงระเบิดจากการทำเหมืองแร่ ส่วนสาเหตุที่สองเป็นสาเหตุหลักของการเกิดแผ่นดินไหว โดยเป็นการเกิดตามธรรมชาติอันเนื่องมาจากการเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลก ทั้งนี้ทฤษฎีกลไกการเกิดแผ่นดินไหวที่ยอมรับกันในปัจจุบันมี ๒ ทฤษฎีคือ

ทฤษฎีว่าด้วยการขยายตัวของเปลือกโลก โดยแผ่นดินไหวเกิดจากการที่เปลือกโลกเกิดการคดโค้ง โกงตัวอย่างฉับพลัน และเมื่อวัตถุขาดออกจากกันจึงปลดปล่อยพลังงานออกมาในรูปคลื่นแผ่นดินไหว

ทฤษฎีว่าด้วยการคืนตัวของวัตถุ โดยแผ่นดินไหวมาจากการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อน กล่าวคือ เมื่อรอยเลื่อนเกิดการเคลื่อนตัวถึงจุดหนึ่งวัตถุจะขาดออกจากกันและเสียรูปอย่างมาก พร้อมทั้งปลดปล่อยพลังงานมหาศาลออกมาในรูปของคลื่นแผ่นดินไหว และหลังจากนั้นวัตถุจะคืนตัวกลับสู่รูปเดิม

๒.การเกิดพายุ

พายุ คือ ลมที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของอากาศอย่างรวดเร็วและรุนแรง อันเนื่องมาจากอากาศ ๒ บริเวณ มีอุณหภูมิแตกต่างกันอย่างมาก อากาศร้อนจะลอยตัวสูงขึ้น อากาศในแนวราบที่อุณหภูมิต่ำกว่าจึงเข้ามาแทนที่ ทำให้เกิดการหมุนของอากาศจนส่งผลให้เกิดเป็นพายุ พายุแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้ดังนี้

๒.๑พายุฝนฟ้าคะนองเป็นพายุที่เกิดขึ้นได้ในบริเวณที่มีอากาศร้อน และมีความชื้นมากพอสมควร โดยมากเกิดในเขตร้อนแถบเส้นศูนย์สูตร เมื่ออากาศได้รับความร้อนและลอยตัวสูงขึ้น และมี ไอน้ำในปริมาณมากพอ ประกอบกับการลดลงของอุณหภูมิ จึงเกิดการกลั่นตัวควบแน่นของไอน้ำ เกิดเป็นพายุฝนฟ้าคะนอง มักจะมีทั้งลมแรง ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง และมีฝนตกหนัก เกิดขึ้นพร้อมกัน

๒.๒ พายุหมุนเขตร้อนเป็นพายุหมุนที่เริ่มก่อตัวจากหย่อมความกดอากาศต่ำที่เกิดขึ้นในเขตร้อนบริเวณเส้นศูนย์สูตร โดยมากมักเกิดบริเวณผิวน้ำทะเลและมหาสมุทรที่มีอุณหภูมิของน้ำสูงกว่า ๒๗ องศาเซลเซียส มีลักษณะเป็นพายุหมุนขนาดใหญ่ ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑๐๐ กม. ขึ้นไป เกิดขึ้นพร้อมกับลมที่พัดรุนแรงมาก ลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางจะมีทิศทางการหมุนทวนเข็มนาฬิกาหากเกิดเหนือเส้นศูนย์สูตร และจะหมุนตามเข็มนาฬิกาหากเกิดใต้เส้นศูนย์สูตร ยิ่งใกล้ศูนย์กลางลมจะหมุนเกือบเป็นวงกลมและมีความเร็วสูงที่สุดอยู่ที่ประมาณ ๑๒๐ - ๒๐๐ กม. / ชม. ในการพิจารณาความรุนแรงของพายุ จะใช้เกณฑ์ความเร็วลมสูงสุดที่บริเวณใกล้ศูนย์กลางพายุ ได้แก่

- **พายุดีเปรสชัน** เกิดขึ้นจากพายุโซนร้อนที่มีความเร็วลดลง โดยมีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางไม่ถึง ๖๓ กม./ชม. ก่อให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองธรรมดาหรือฝนตกหนัก มีลมกรรโชกแรงเป็นครั้งคราว แต่ถ้ามีฝนตกหนักมากๆ อาจจะทำให้เกิดน้ำท่วมได้

- **พายุโซนร้อน** เกิดขึ้นเมื่อพายุหมุนเขตร้อนขนาดใหญ่อ่อนกำลังลงขณะเคลื่อนตัวในทะเล และความเร็วที่จุดศูนย์กลางลดลงเมื่อเคลื่อนเข้าหาฝั่ง มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ๖๓ กม./ชม. ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๑๘ กม./ชม. มีกำลังแรงพอที่จะทำให้ลายบ้านเรือนที่มีโครงสร้างไม่แข็งแรงได้ ทำให้เกิดน้ำท่วม น้ำป่าและแผ่นดินถล่มได้

- **พายุไต้ฝุ่น หรือ เฮอริเคน** มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางตั้งแต่ ๑๑๘ กม./ชม. ขึ้นไปมีระดับความรุนแรงมากที่สุด สามารถทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือน อาจทำให้เสาไฟฟ้าหักโค่น เกิดไฟฟ้าช็อตหรือเพลิงไหม้ได้ ในทะเลมีคลื่นลมแรงจัดมากเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ โดยเฉพาะเรือเล็ก และอาจมีคลื่นใหญ่ซัดชายฝั่งทำให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นมากจนท่วมอาคารบ้านเรือนริมทะเลได้

สำหรับพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชัน เนื่องจากพายุได้อ่อนกำลังลงก่อนถึงประเทศไทย ส่วนพายุที่มีกำลังแรงขนาดพายุโซนร้อนหรือไต้ฝุ่นมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยน้อยมาก พายุเริ่มเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป และเดือนตุลาคมเป็นเดือนที่พายุมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยมากที่สุด รองลงไปคือเดือนกันยายน พายุหมุนเขตร้อนระดับ โซนร้อน และไต้ฝุ่นนั้นจะมีชื่อเรียกต่างกันตามบริเวณที่เกิดขึ้น เช่น พายุไต้ฝุ่น เป็นชื่อพายุหมุนที่เกิดทางทิศตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ เช่น บริเวณทะเลจีนใต้ อ่าวไทย อ่าวตังเกี๋ย ประเทศญี่ปุ่น พายุไซโคลน เป็นชื่อพายุหมุนที่เกิดในมหาสมุทรอินเดียเหนือ เช่น บริเวณอ่าวเบงกอล ทะเลอาหรับ เป็นต้น

๒.๓. พายุทอร์นาโด หรือ พายุวงช้าง เป็นพายุที่เกิดขึ้นจากลมร้อนและลมเย็นมาเจอกันและก่อตัวให้เกิดลมหมุน เกิดได้ทั้งบนบกและทะเล ส่วนใหญ่เกิดบนบกประมาณร้อยละ ๙๐ ทอร์นาโดสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกทวีปและในหลายประเทศ แต่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาพบบ่อยกว่าที่อื่น เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่สามารถก่อให้เกิดลมร้อนและไอเย็นปะทะกันบริเวณทุ่งราบ ทอร์นาโดสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ โดยลักษณะที่พบได้บ่อยที่สุดคือลักษณะรูปทรงกรวย นับเป็นพายุหมุนที่มีความรุนแรงที่สุดและอันตรายมาก

๓. การเกิดสึนามิ

สึนามิ หรือ คลื่นสึนามิ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีลักษณะเป็นระลอกคลื่นที่เกิดขึ้นจากการที่น้ำในทะเลจำนวนมาก เกิดการเคลื่อนย้ายถ่ายเทจากบริเวณหนึ่งสู่อีกบริเวณหนึ่งอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการเกิดแผ่นดินไหว แผ่นดินเคลื่อนตัว ภูเขาไฟระเบิดหรือจากวัตถุจากนอกโลก เช่น ดาวหาง หรืออุกกาบาตตกสู่พื้นทะเล โดยก่อนที่จะเกิดคลื่นสึนามินั้นมักจะมีการส่งสัญญาณเตือนจากธรรมชาติมาสู่มนุษย์ด้วยการเกิดแผ่นดินไหวหรือจากการเคลื่อนตัวของ

แผ่นดินใต้ทะเลที่เกิดการเปลี่ยนรูปร่างอย่างกะทันหัน จนทำให้น้ำทะเลเกิดการเคลื่อนตัวตาม เพื่อปรับระดับให้เข้าสู่จุดสมดุลและจะก่อให้เกิดคลื่นสึนามิ

สึนามิกับผลกระทบต่อประชาชน

สำหรับคลื่นสึนามิในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เกิดขึ้นเนื่องจากแผ่นดินไหวที่บริเวณร่องลึกซุนดรา เกิดการยุบตัวของเปลือกโลกบริเวณรอยต่อของแผ่นธรณีอินเดีย กับแผ่นธรณีพม่า ทำให้เกิดแรงสั่นสะเทือน ๙.๑ ริกเตอร์ โดยมีจุดเหนือศูนย์เกิดแผ่นดินไหวอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะสุมาตรา ทำให้คนตายมากกว่า ๒๒๖,๐๐๐ คน ตามชายฝั่งของมหาสมุทรอินเดีย ในจำนวนนี้เป็นคนไทยไม่น้อยกว่า ๕,๓๐๐ คน ซึ่งนับเป็นสึนามิที่รุนแรงเป็นอันดับสองของโลก และสึนามิที่มีความรุนแรงเป็นอันดับหนึ่งของโลกเพิ่งเกิดเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้เกิดแผ่นดินไหวครั้งรุนแรงในประเทศญี่ปุ่น วัดความสั่นสะเทือนได้ ๙ ริกเตอร์ หลังเกิดแผ่นดินไหวทำให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิซัดถล่มเมืองชายฝั่งของญี่ปุ่น ทำให้บ้านเรือนพังพินาศ ประชาชนได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย และ สูญหายกันเป็นจำนวนมาก แรงสั่นสะเทือนในครั้งนี้ทำให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีปัญหาในระบบหล่อเย็นและเกิดระเบิด จนมีสารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหล ทำให้ทางการของญี่ปุ่นต้องอพยพประชาชนในพื้นที่โดยด่วน นับเป็นภัยพิบัติที่ร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ คือ วัสดุ อุปกรณ์ ในรูปแบบต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นสื่อเพื่อการศึกษา การสำรวจ การเก็บรวบรวม การบันทึก การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียมและเครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาภูมิศาสตร์ เช่น กล้องสามมิติ เทอร์โมมิเตอร์ ระบบพิกัดพื้นผิวโลก หรือเรียกว่าจีพีเอส ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ หรือจีไอเอส เป็นต้น

๑. แผนที่ เป็นสิ่งมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงลักษณะที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นผิวโลก ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งทีมนุษย์สร้างขึ้น โดยการย่อส่วนให้มีขนาดเล็กลงตามที่ต้องการพร้อมทั้งใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงลักษณะแทนสิ่งต่าง ๆ ลงในวัสดุพื้นแบนราบ ช่วยให้ผู้ใช้สามารถรู้สิ่งที่ปรากฏบนโลกได้อย่างกว้างไกลโดยไม่ต้องเดินทางไปเห็นพื้นที่จริง

๒. เข็มทิศ เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการหาทิศทางของจุดหรือวัตถุโดยมีหน่วยเป็นองศา เปรียบเทียบกับจุดเริ่มต้น อาศัยแรงดึงดูดระหว่างสนามแม่เหล็กขั้วโลกกับเข็มแม่เหล็ก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เข็มแม่เหล็กจะแกว่งไกวอิสระในแนวนอน เพื่อให้แนวเข็มชี้

อยู่ในแนวเหนือ ใต้ไปยังขั้วแม่เหล็กโลกตลอดเวลา เข็มทิศมีประโยชน์ในการเดินทาง ได้แก่ การเดินเรือทะเล เครื่องบิน การใช้เข็มทิศจะต้องมีแผนที่ประกอบและต้องหาทิศเหนือก่อน

๓. รูปถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายจากดาวเทียม เป็นรูปหรือข้อมูลตัวเลขที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคพื้นดินจากกล้องที่ติดอยู่กับยานพาหนะ เช่น เครื่องบิน หรือ ดาวเทียม ซึ่งรูปถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายจากดาวเทียมให้ข้อมูลพื้นผิวโลกได้ดี ทำให้เห็นภาพรวมของการใช้พื้นที่และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตามที่ปรากฏบนพื้นโลกเหมาะแก่การศึกษาทรัพยากรผิวดิน เช่น ป่าไม้ การใช้ประโยชน์จากดิน หิน แร่

๔. เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาภูมิศาสตร์ ที่สำคัญ ได้แก่

๔.๑ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS) หมายถึง การเก็บ รวบรวมและบันทึกข้อมูลทางภูมิศาสตร์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยข้อมูลเหล่านี้สามารถปรับปรุงแก้ไขถูกต้องทันสมัย และสามารถแสดงผลหรือนำผลออกมาเผยแพร่เป็นตัวเลข สถิติ รูปภาพ ตาราง แผนที่และข้อความทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ออกมาเป็นเอกสารได้ ทำให้ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ ช่วยให้เห็นภาพจำลองพื้นที่ชัดเจนทำให้การตัดสินใจวางแผนจัดการและพัฒนาพื้นที่ที่มีความสะดวกยิ่งขึ้น

๔.๒ ระบบพิกัดพื้นผิวโลก(GPS) เป็นเครื่องมือรับสัญญาณพิกัดพื้นผิวโลกอาศัยระยะทางระหว่างเครื่องรับดาวเทียม GPS บนพื้นผิวโลกกับดาวเทียมจำนวนหนึ่งที่โคจรอยู่ในอวกาศและระยะทางระหว่างดาวเทียมแต่ละดวง ปัจจุบันมีดาวเทียมชนิดนี้อยู่ประมาณ ๒๔ ดวง เครื่องมือรับสัญญาณมีขนาดและรูปร่างคล้ายโทรศัพท์มือถือ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น อากาศ ดิน หิน แร่ธาตุ น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง ทะเลสาบ ทะเล มหาสมุทร พืชพรรณสัตว์ต่าง ๆ ภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะมนุษย์เป็นตัวการสำคัญยิ่งที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเสริมสร้างและทำลาย

นักภูมิศาสตร์ได้ใช้หลักเกณฑ์ความแตกต่างทางด้านกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศท้องถิ่นมาใช้แบ่งภาคภูมิศาสตร์ จึงทำให้ประเทศไทยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่แบ่งได้เป็น ๖ เขต คือ

๑. เขตที่ราบลุ่มน้ำภาคกลางส่วนใหญ่เป็นที่ราบที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดเพราะเกิดการทับถมของตะกอน เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแหล่งที่ทำนาที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

๒. เขตทิวเขาและหุบเขาภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาซึ่งมีแนวขนานจากเหนือลงมาได้ ทิวเขาทางภาคเหนือเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน แม่น้ำเหล่านี้ไหลผ่านที่ราบแคบ ๆ ระหว่าง ภูเขา ทำให้เกิดแอ่งแผ่นดินทรุดต่ำ หรือเป็นที่ราบระหว่างภูเขาดังที่กล่าวมาแล้ว ทิวเขาทางภาคเหนือเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายสำคัญ ๆ หลายสายจากลักษณะโครงสร้างและภูมิประเทศทำให้ทิวเขาฝิ่ปันน้ำแบ่งออกเป็น ๓ ทางด้วยกันคือ

๑. ทางด้านเหนือ มีแม่น้ำกกและแม่น้ำอิงไหลลงสู่แม่น้ำโขงทางอำเภอ เชียงแสน และอำเภอเชียงของในจังหวัดเชียงราย ตามลำดับ

๒. ทางด้านใต้ มีแม่น้ำปิง วัง ยม น่านซึ่งถือเป็นแม่น้ำสำคัญสาขาของ แม่น้ำเจ้าพระยามีทิศทางการไหลลงสู่อ่าวไทย

๓. ทางตะวันตก มีแม่น้ำปาย และแม่น้ำยวม ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนไหลลงสู่ลุ่มแม่น้ำสาละวินทางประเทศพม่า ที่ราบลุ่มแม่น้ำทางภาคเหนือเป็นที่ราบแคบๆ การทับถมของตะกอนมีน้อยกว่าที่ราบภาคกลาง ชั้นดินบางแต่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้ดีเป็นแหล่งที่ประชากรอาศัยตั้งถิ่นฐานอยู่หนาแน่นแต่ตามเขตที่สูงหรือภูเขาประชากรอาศัยอยู่เบาบาง

๓. เขตเทือกเขาภาคตะวันตก ในเขตเทือกเขาภาคตะวันตกที่ราบระหว่างภูเขาจะไม่กว้างขวางเหมือนทางภาคเหนือ ลักษณะที่ราบเป็นที่ราบแคบ ๆ ของแม่น้ำ เทือกเขาทางตะวันตกจะแบ่งน้ำออกเป็นสองทางคือ ทางตะวันออกแม่น้ำไหลลงสู่ที่ราบภาคกลาง ส่วนทางตะวันตกไหลลงสู่พม่า โดยทิวเขาถนนธงชัยเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสะแกกรัง แม่น้ำแควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์) และแม่น้ำเมย แม่น้ำสะแกกรังไหลลงทางตะวันออกเฉียงใต้มารวมกับแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำแควใหญ่ไหลลงทางใต้ รวมกับแม่น้ำแควน้อยเป็นแม่น้ำแม่กลอง ส่วนแม่น้ำเมยไหลไปทางตะวันตกเฉียงเหนือลงสู่แม่น้ำสาละวิน ใต้ทิวเขาถนนธงชัยลงมาจะเป็นแนวเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำเพชรบุรี ทางตะวันออกของเทือกเขาเขตนี้จะเป็นเขตที่ราบเชิงเขา ในเขตที่ราบเชิงเขาจะเป็นเขตที่มีหิน ดิน ที่น้ำกัดเซาะจากที่สูงมาทับถม ดินเป็นดินดีเหมาะสมต่อการปลูกพืชไร่หลายชนิด เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด เป็นต้น ลักษณะธรณีวิทยาประกอบด้วยกลุ่มหินตะนาวศรี กลุ่มหินปูนราชบุรี แทรกสลับด้วยหินแกรนิต ในแนวของหินแกรนิตจะพบแร่ธาตุที่มีค่า เช่น ดีบุก วุลแฟรม ฟลูออไรท์ ตะกั่ว สังกะสี เป็นต้น

๔. ที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่ราบสูงโคราช ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นแอ่ง ที่ราบขนาดใหญ่ ซึ่งมีทิวเขากั้นเป็นขอบอยู่ทางด้านทิศตะวันตกและ ทิศใต้ และตะแคงลาดไปทางทิศตะวันออกสู่แม่น้ำโขง นักภูมิศาสตร์เรียกชื่อลักษณะภูมิประเทศของภาคนี้โดยรวม ๆ ว่า ที่ราบสูงโคราช ภูมิประเทศของที่ราบสูงโคราช มีลักษณะเหมือนกันกระทั่งโดยที่บริเวณตอนกลางของเขตต่ำลงไปเป็นแอ่ง ที่ราบสูงโคราชแยกออกจากที่ราบลุ่มน้ำภาคกลาง

โดยมีภูเขายกตัวขึ้นมาเป็นขอบสูงชันสองด้านทางด้านตะวันตกมีทิวเขาเพชรบูรณ์ และทิวเขา ดงพญาเย็นเป็นแม่น้ำที่สำคัญในภูมิภาคนี้ มีทิศทางการไหลจากทางตะวันตกไปตะวันออกไป รวมกับแม่น้ำโขง เนื่องจากโครงสร้างตอนกลางเป็นแอ่งจึงทำให้ช่วงฤดูน้ำหลากน้ำไหลออกสู่อ่าว แม่น้ำโขงไม่ทัน เกิดสภาพน้ำท่วมตามริมฝั่งแม่น้ำแต่เมื่อถึงฤดูแล้งเขตนี้จะมีขาดน้ำ เพราะ โครงสร้างทางธรณีวิทยาของหินในเขตนี้เป็นหินชั้นประเภทหินทรายสลับหินดินดานบ้าง และ บางแห่งมีชั้นเกลือแทรกอยู่ หินทรายเหล่านี้เมื่อสึกกร่อนสลายตัวจะได้ดินปนทราย

๕. เขตชายฝั่งภาคตะวันออกเฉียงใต้ หรือภาคตะวันออกเฉียงใต้ หรือภาคตะวันออกเฉียงใต้ ลักษณะภูมิประเทศประกอบไปด้วยเขาและภูเขาเตี้ย ๆ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลูกคลื่นลอนชัน ลักษณะทิวเขาวางตัวในแนวตะวันตกเฉียงเหนือ - ตะวันออกเฉียงใต้ ทิวเขาสูงในภูมิภาคนี้คือ ทิวเขาจันทบุรี ซึ่งเป็นทิวเขาหินแกรนิตที่มีความแข็งแรง ทางตะวันออกเฉียงใต้มีทิวเขาบรรทัดเป็นเขายอดตัดกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ยอดเขาสูง ๆ ที่สำคัญของทิวเขาจันทบุรี คือ เขาเขี้ยว

ลักษณะภูมิอากาศในภาคตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างไปจากภาคกลาง เพราะเขตนี้อยู่ทางด้านหน้าเขารับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อย่างเต็มที่ ทำให้มีฝนตกชุก ปริมาณฝนรวมเฉลี่ยพอ ๆ กับภาคใต้ ภูมิภาคนี้จึงมีลักษณะอากาศคล้ายทางคาบสมุทรภาคใต้ มีป่าไม้ขึ้นหนาแน่น โดยเฉพาะบริเวณตั้งแต่ทางตะวันออกของจังหวัดระยองไปจดจังหวัดตราด ประชากรมีอาชีพทำสวนผลไม้ ปลูกทุเรียน เงาะ และทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว แต่เขตที่มีฝนน้อยลงมาในพื้นที่ทางตะวันตกของจังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา ประชากรจะปลูกพืชไร่เพื่อการค้า เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้ประเทศเป็นจำนวนมากไม่น้อย

๖. เขตคาบสมุทรภาคใต้แบ่งออกเป็น ๒ เขตย่อยตามความแตกต่างของลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และเศรษฐกิจ ดังนี้

๖.๑ ชายฝั่งตะวันออกเป็นชายฝั่งประเภทยกตัว ฝั่งทะเลราบเรียบมีอ่าวสำคัญอยู่เพียง ๒ - ๓ แห่ง คือ อ่าวสวี อ่าวบ้านดอน และอ่าวนครศรีธรรมราช แต่มีชายหาดยาวมากมายหลายแห่ง เช่น ชายหาดทางจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ที่ราบชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้มีความกว้างประมาณ ๕ - ๓๕ กิโลเมตร แม่น้ำที่ไหลเป็นสายสั้น ๆ มีกำเนิดมาจากทิวเขาตอนกลาง เช่น แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี เป็นต้น เกาะสำคัญทางภาคตะวันออกเฉียงใต้คือ เกาะสมุยและเกาะพะงัน โดยเฉพาะเกาะสมุยเป็นแหล่งผลิตมะพร้าวเด่นที่สุดทางภาคใต้ ชายฝั่งตะวันออกได้รับอิทธิพลของลมมรสุมทั้ง ๒ ฤดู แต่ช่วงที่มีฝนตกมากที่สุดคือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งนำฝนมาตกตอนปลายปีต่อกับต้นปี (ฤดูหนาว) เนื่องจากชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ที่ราบกว้างขวางกว่าฝั่งตะวันตก ประชากรจึงทำอาชีพทางการเกษตร ปลูกข้าวเจ้า ทำสวนผลไม้ สวนยางพารา มะพร้าว และทำการประมง

๖.๒ ชายฝั่งตะวันตก ติดกับทะเลอันดามันมีเกาะแก่งมากมายเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือ ลักษณะชายฝั่งที่แสดงว่าฝั่งทะเลด้านนี้กำลังจมตัว คือ บริเวณปากแม่น้ำกระบือ จังหวัดระนองมีลักษณะเป็นรูปตัววีลึกเข้าไปในแผ่นดิน เป็นที่ราบแคบ ๆ แต่จะพบป่าโกงกาง

อยู่ทั่วไปลักษณะอากาศทางชายฝั่งตะวันตกแตกต่างจากฝั่งตะวันออกคือฝั่งตะวันตกมีฝนชุกที่สุดในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ฤดูร้อน) และเศรษฐกิจของประชากรทางชายฝั่งนี้ขึ้นอยู่กับ การทำเหมืองแร่เป็นสำคัญโดยเฉพาะแร่ดีบุกและพลูมสำหรับการทำประมงในทะเลอันดามันกำลังทวีความสำคัญมากขึ้น

ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมด แบ่งได้เป็น ๒ ชนิด ดังนี้

๑.๑ บรรยากาศ (atmosphere) ในบรรยากาศประกอบไปด้วยอากาศซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมีชีวิต

๑.๒ น้ำที่อยู่ในวัฏจักร น้ำที่อยู่ในวัฏจักรจะหมุนเวียนเปลี่ยนไปจากสภาพหนึ่งไปเป็นอีกสภาพหนึ่งเรื่อยไปโดยไม่มีสิ้นสุด เช่น จากฝน หิมะ ลูกเห็บตกลงสู่พื้นดิน บางส่วนระเหยกลับไปสู่บรรยากาศ บางส่วนไหลซึมลึกลงไปเป็นน้ำใต้ดิน บางส่วนไหลไปตามพื้นผิวดินลงสู่แม่น้ำลำคลองออกสู่ทะเลมหาสมุทร และกลับระเหยกลายเป็นไอน้ำอยู่ในบรรยากาศและจับตัวเป็นก้อนเมฆตกลงมาเป็นฝนอีก การหมุนเวียนของน้ำแบบนี้จึงไม่มีที่สิ้นสุด มีอยู่ตลอดไป

๒. ทรัพยากรธรรมชาติที่ทดแทนได้ ทรัพยากรธรรมชาติที่ทดแทนได้หรือรักษาไว้ได้ ได้แก่ น้ำ ดิน ป่าไม้ พืชหญ้า สัตว์ป่า

๓. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป ทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ให้สามารถมีใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้ ได้แก่ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรพลังงาน ที่ดินในสภาพธรรมชาติ เช่น น้ำตก หน้าผา จุดเด่นตามธรรมชาติต่างๆ

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมของมนุษย์ที่อยู่รอบ ๆ ตัว ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๒. สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อมประดิษฐ์ หรือมนุษย์เสริมสร้างกำหนดขึ้น

หลักของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๑. การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นาน และเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

๒. การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก

๓. การบูรณะซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้

๔. การบำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสี่ยงของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความสมดุลของป่าชายเลนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น

๕. การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น

๖. การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟป่า

กิจกรรมท้ายบทที่ ๑

คำสั่งให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

๑.จงบอกที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปเอเชียพอสังเขป

แนวตอบ

ทิศเหนือ ติดต่อกับมหาสมุทรอาร์กติก จุดเหนือสุดคือแหลมซิลยูกิน ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิก จุดตะวันออกสุดอยู่ที่แหลมเดชเนฟ สหพันธรัฐรัสเซีย

ทิศใต้ ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย จุดใต้สุดของภาคพื้นทวีปอยู่ที่แหลมปีไอ ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลแดง จุดตะวันตกสุด อยู่ที่แหลมบาบา ประเทศตุรกี

๒.อธิบายลักษณะของภูมิประเทศในทวีปเอเชียมาพอสังเขป

แนวตอบ

แบ่งออกเป็น ๖ เขตคือ

๑. เขตที่ราบต่ำทางเหนือ คือบริเวณตอนบนของทวีปซึ่งอยู่ในเขตสหภาพโซเวียต(เดิม) ในเขตไซบีเรียส่วนใหญ่เป็นเขตโครงสร้างหินเก่า ที่เรียกว่า แอังการาซิลด์ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบขนาดใหญ่

๒. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำต่างๆซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบและมักมีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำฮวงโห ที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงในประเทศจีนที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคาในประเทศอินเดียที่ราบลุ่มแม่น้ำไทกริส ยูเฟรติส ในประเทศอิรักที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย ที่ราบลุ่มแม่น้ำสาละวินตอนล่างที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดี ในประเทศพม่า เป็นต้น

๓. เขตเทือกเขาสูง เป็นเขตหินใหม่ ตอนกลางประกอบด้วยที่ราบสูงและเทือกเขามากมายส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาที่แยกตัวไปจากจุดรวมเทือกเขาที่เรียกว่าปามีร์นอต เช่น เทือกเขาหิมาลัยเทือกเขาอาระกันโยมา เทือกเขาคุนลุน เทือกเขานานชาน เทือกเขาเทียนชาน เป็นต้น

๔. เขตที่ราบสูงตอนกลางทวีป เป็นที่ราบสูงในเขตหินใหม่ ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบตซึ่งมีขนาดใหญ่และสูงที่สุดในโลกที่ราบสูงยูนาน ทางใต้ของจีน และที่ราบสูงที่มีลักษณะเหมือนแอ่งคือ ที่ราบสูงตากลามากัน ซึ่งอยู่ระหว่างเทือกเขาเทียนชาน กับเทือกเขาคุนลุนแต่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลมาก

๕. เขตที่ราบสูงทางตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ที่ราบสูงขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของทวีปเอเชียมีความสูงน้อยกว่าที่ราบสูงทางตอนกลางของทวีป ได้แก่ ที่ราบสูงเดคคานในอินเดีย ที่ราบสูงอิหร่านในอิหร่านและอัฟกานิสถาน ที่ราบสูงอนาโตเลียในตุรกี ที่ราบสูงอาหรับในซาอุดีอาระเบีย

๖. เขตหมู่เกาะภูเขาไฟเป็นเขตหินใหม่ คือบริเวณหมู่เกาะอันเป็นที่ตั้งของภูเขาไฟทั้งที่ตั้งดับแล้วและที่ยังคุกรุ่นอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓. จงอธิบายลักษณะภูมิอากาศของประเทศในทวีปเอเชีย

แนวตอบ

๑. ภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น เขตภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น ได้แก่ ภาคใต้ของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างกลางวันและกลางคืนไม่มากนัก มีฝนตกตลอดปี

๒. ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน หรือร้อนชื้นแถบมรสุม มีฤดูแล้งและฤดูฝนสลับกัน ได้แก่ บริเวณคาบสมุทรอินเดียและคาบสมุทรอินโดจีน

๓. ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน มีลักษณะอากาศคล้ายเขตมรสุม มีฤดูแล้งกับฤดูฝน แต่ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า อุณหภูมิกลางวันเย็นกว่ากลางวัน ได้แก่ บริเวณตอนกลางของอินเดีย พม่า และคาบสมุทรอินโดจีน

๔. ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตอบอุ่น อยู่ในเขตอบอุ่นแต่ได้รับอิทธิพลของลมมรสุม มีฝนตกในฤดูร้อน ฤดูหนาวค่อนข้างหนาว ได้แก่ บริเวณภาคตะวันตกของจีน ภาคใต้ของญี่ปุ่น คาบสมุทรเกาหลี ฮังกัอง ตอนเหนือของอินเดีย ในลาวและตอนเหนือของเวียดนาม

๕. ภูมิอากาศแบบอบอุ่นภาคพื้นทวีป ได้แก่ทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีนเกาหลีเหนือ ภาคเหนือของญี่ปุ่น และตะวันออกเฉียงใต้ของไซบีเรีย มีฤดูร้อนที่อากาศร้อน กลางวันยาวกว่ากลางคืน เป็นเขตปลูกข้าวโพดได้ดี เพราะมีฝนตกในฤดูร้อน

๖. ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทรายแถบอบอุ่น มีอุณหภูมิสูงมากในฤดูร้อน และอุณหภูมิต่ำมากในฤดูหนาว มีฝนตกบ้างในฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ได้แก่ ภาคตะวันตกของคาบสมุทรอาหรับ ตอนกลางของประเทศตุรกี ตอนเหนือของภาคกลางของอิหร่าน ในมองโกเลีย ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีน

๗. ภูมิอากาศแบบทะเลทราย มีความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิกลางวันกับกลางคืนและฤดูร้อนกับฤดูหนาวมาก ได้แก่ ดินแดนที่อยู่ภายในทวีปที่มีเทือกเขาปิดล้อม บริเวณคาบสมุทรอาหรับ ทะเลทรายโกบี ทะเลทรายซาร์ และที่ราบสูงทิเบต ที่ราบสูงอิหร่าน บริเวณที่มีน้ำและต้นไม้ขึ้น เรียกว่า โอเอซิส (Oasis)

๘. ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน มีอากาศในฤดูร้อน ร้อนและแห้งแล้ง ในเลบานอน ซีเรียอิสราเอลและตอนเหนือของอิรัก

๙. ภูมิภาคแบบไทกา (กึ่งขั้วโลก) มีฤดูหนาวยาวนานและหนาวจัด ฤดูร้อนสั้น มีน้ำค้างแข็งได้ตลอดเวลา และฝนตกในรูปของหิมะ ได้แก่ ดินแดนทางภาคเหนือของทวีปบริเวณไซบีเรีย

๑๐. ภูมิภาคแบบทุนดรา (ขั้วโลก) เขตนี้มีฤดูหนาวยาวนานมาก อากาศหนาวจัด มีหิมะปกคลุมตลอดปี ไม่มีฤดูร้อน

๑๑. ภูมิภาคแบบที่สูง ในเขตที่สูงอุณหภูมิจะลดลงตามระดับความสูงในอัตราความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑ องศาเซลเซียสต่อความสูง ๑๐ เมตร จึงปรากฏว่ายอดเขาสูงบางแห่งแม้จะอยู่ในเขตร้อน ก็มีหิมะปกคลุมทั้งปีหรือเกือบตลอดปี ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบต เทือกเขาหิมาลัย เทือกเขาคุนลุน และเทือกเขาเทียนชาน

๔. จงอธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพในทวีปเอเชียพร้อมยกตัวอย่างผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

แนวตอบ

๑. การเกิดแผ่นดินไหว

แผ่นดินไหว เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของพื้นดิน อันเนื่องมาจากการปลดปล่อยพลังงานเพื่อลดความเครียดที่สะสมไว้ภายในโลกออกมาเพื่อปรับสมดุลของเปลือกโลกให้คงที่ ปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถทำนายเวลา สถานที่ และความรุนแรงของแผ่นดินไหวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ดังนั้นจึงควรศึกษา เรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการเกิดของแผ่นดินไหวที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการลดความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒. การเกิดพายุ

พายุ คือ ลมที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของอากาศอย่างรวดเร็วและรุนแรง อันเนื่องมาจากอากาศ ๒ บริเวณ มีอุณหภูมิแตกต่างกันอย่างมาก อากาศร้อนจะลอยตัวสูงขึ้น อากาศในแนวราบที่อุณหภูมิต่ำกว่าจึงเข้ามาแทนที่ ทำให้เกิดการหมุนของอากาศจนส่งผลให้เกิดเป็นพายุ พายุแบ่งเป็น ๓ ประเภทได้แก่ พายุฟ้าคะนอง พายุหมุนเขตร้อน และพายุทอร์นาโด ซึ่งพายุฝนแต่ละประเภทจะส่งผลกระทบต่อประชาชนมากขึ้นอยู่กับความแรงของลม เช่น ฝนตกหนัก ทำลายบ้านเรือนที่มีโครงสร้างไม่แข็งแรง ทำให้เกิดน้ำท่วม น้ำป่าและแผ่นดินถล่มได้

๓. การเกิดสึนามิ

สึนามิ หรือ คลื่นสึนามิ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีลักษณะเป็นระลอกคลื่นที่เกิดขึ้นจากการที่น้ำในทะเลจำนวนมากเคลื่อนย้ายถ่ายเทจากบริเวณหนึ่งสู่อีกบริเวณหนึ่งอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการเกิดแผ่นดินไหว แผ่นดินเคลื่อนตัว ภูเขาไฟระเบิดหรือจากวัตถุจากนอกโลก โดยก่อนที่จะเกิดคลื่นสึนามินั้นมักจะมีการส่งสัญญาณเตือนจากธรรมชาติมาสู่มนุษย์ด้วยการเกิดแผ่นดินไหวหรือจากการเคลื่อนตัวของแผ่นดินใต้ทะเลที่เกิดการเปลี่ยน

รูปร่างอย่างกะทันหัน จนทำให้น้ำทะเลเกิดการเคลื่อนตัวตามเพื่อปรับระดับให้เข้าสู่จุดสมดุล และจะก่อให้เกิดคลื่นสึนามิ

ผลกระทบต่อประชาชน เช่น การเกิดสึนามิในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ทำให้คนตายมากกว่า ๒๒๖,๐๐๐ คน ตามชายฝั่งของมหาสมุทรอินเดีย ในจำนวนนี้เป็นคนไทยไม่น้อยกว่า ๕,๓๐๐ คนและสึนามิที่เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในประเทศญี่ปุ่น วัดความสั่นสะเทือนได้ ๙ ริกเตอร์ หลังเกิดแผ่นดินไหวทำให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิซัดถล่มเมืองชายฝั่งของญี่ปุ่น ทำให้บ้านเรือนพังพินาศ ประชาชนได้รับบาดเจ็บ ล้มตาย และ สูญหาย กันเป็นจำนวนมาก แรงสั่นสะเทือนในครั้งนี้ทำให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีปัญหาในระบบหล่อเย็น และเกิดระเบิด จนมีสารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหล ทำให้ทางการของญี่ปุ่นต้องอพยพประชาชนในพื้นที่โดยด่วน นับเป็นภัยพิบัติที่ร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น

๕. ท่านสามารถนำเครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาภูมิศาสตร์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

แนวตอบ

ช่วยให้เรารู้ระยะทางว่าถ้าจะเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งจะมีระยะทางเท่าใด ถ้าทราบความเร็วของรถก็จะทำให้ทราบว่าจะใช้เวลานานเท่าใดในการเดินทางครั้งนั้น จะทำให้ประหยัดเวลาในการเดินทาง ประหยัดน้ำมันและสามารถเดินทางไปถึงเป้าหมายตามกำหนดเวลา

๖. เหตุใดทำให้น้ำท่วมในเขตที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือที่ราบสูงโคราชในหน้าฝน และ ขาดน้ำในหน้าแล้ง

แนวตอบ

เนื่องจากโครงสร้างตอนกลางเป็นแอ่งจึงทำให้ช่วงฤดูน้ำหลากน้ำไหลออกสู่อ่าวไทยไม่ทันเกิดสภาพน้ำท่วมตามริมฝั่งแม่น้ำแต่เมื่อถึงฤดูแล้งเขตนี้จะมีขาดน้ำเพราะโครงสร้างทางธรณีวิทยาของหินในเขตนี้เป็นหินชั้นประเภทหินทรายสลับหินดินดานบ้างและบางแห่งมีชั้นเกลือแทรกอยู่หินทรายเหล่านี้เมื่อสึกกร่อนสลายตัวจะได้ดินปนทรายซึ่งไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้

๗. จงอธิบายหลักของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

แนวตอบ

๑. การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้ยาวนาน และเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

๒. การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก

๓. การบูรณะซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้

๔. การบำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความสมดุลของป่าชายเลนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น

๕. การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ไบโอดีเซลแทนโพลีเอสเตอร์ การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น

๖. การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟป่า

บทที่ ๒ ประวัติศาสตร์ทวีปเอเชีย

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศในทวีปเอเชีย

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศจีนหรือสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรือง และมีอารยธรรมยาวนาน ประเทศจีนเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีประชากรมากที่สุดในโลก คือประมาณหนึ่งในห้าของประชากรโลก โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮั่น มีพื้นที่กว้างใหญ่ขนาดเป็นอันดับ ๓ ของโลก

ประเทศจีนมีพรมแดนติดกับ ๑๕ ประเทศ คือ เวียดนาม ลาว พม่า อินเดีย ภูฏาน สิกขิม เนปาล ปากีสถาน อัฟกานิสถาน ทาจิกิสถาน คาซัคสถาน รัสเซีย มองโกเลีย และเกาหลีเหนือ ตั้งแต่ก่อตั้งสาธารณรัฐเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ประเทศจีนอยู่ภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ ติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนกลาง เป็นภาษาประจำชาติ

คำว่า จีนแผ่นดินใหญ่ ใช้เรียกส่วนของจีน ที่อยู่ภายใต้การปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน (ส่วนใหญ่จะยกเว้นเขตบริหารพิเศษ ๒ แห่ง คือ ฮองกง และมาเก๊า) ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชีย มีเศรษฐกิจและกำลังทางทหารใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย สาธารณรัฐประชาชนจีนมีเมืองหลวงคือกรุงปักกิ่ง

การปฏิวัติครั้งแรก (พ.ศ. ๒๔๕๔)

การปฏิวัติครั้งแรกของจีนเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งเป็นการโค่นล้มอำนาจการปกครองของราชวงศ์ชิง โดยการนำของ ดร. ซุน ยัตเซน หัวหน้าพรรคก๊กมินตั๋ง เป็นผลทำให้จีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยในที่สุด สาเหตุที่ก่อให้เกิดการโค่นล้มอำนาจครั้งนี้ น่าจะมาจากความเสื่อมโทรมของสภาพสังคมจีน ผู้นำประเทศจักรพรรดิแมนจูไม่มีอำนาจกำลังพอที่จะปกครองประเทศได้ ซึ่งตลอดระยะเวลาปกครอง ๒๖๘ ปี (พ.ศ. ๒๑๘๗ – ๒๔๕๔) มีแต่การแย่งชิงอำนาจในหมู่ผู้นำราชวงศ์ ด้วยเหตุนี้ราษฎรส่วนมากจึงตกอยู่ในสภาพยากจน ชาวไร่ ชาวนาถูกขูดรีดภาษีอย่างหนักถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าของที่ดิน ชาวต่างชาติเข้ามาครอบงำผลประโยชน์ แผ่นดินจีนถูกคุกคามจากต่างชาติ โดยเฉพาะชาติมหาอำนาจตะวันตก และญี่ปุ่น ซึ่งจีนทำสงครามต่อต้านการรุกรานของกองกำลังต่างชาติเป็นฝ่ายแพ้มาโดยตลอด ทำให้คณะปฏิวัติไม่พอใจระบอบการปกครองของราชวงศ์แมนจู

เพื่อความสำเร็จในการแก้ปัญหาของของประเทศชาติ ดร. ซุน ยัตเซน ผู้นำฯ จึงได้ประกาศอุดมการณ์ของการปฏิวัติ ๓ ประการ เรียกว่า “ลัทธิไตรราษฎร์” มีหัวข้อดังนี้

๑. ประชาธิปไตย มีการปกครองในระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย และมีรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

๒. ชาตินิยม ต้องขับไล่อำนาจและอิทธิพลของต่างชาติออกไปจากจีน

๓. สังคมนิยม มีการจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกร

การปฏิวัติครั้งที่สอง (พ.ศ. ๒๔๙๒)

การปฏิวัติของจีนครั้งที่สอง ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นการปฏิวัติภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง ภายใต้การนำของ เหมา เจ๋อตง ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย เข้าสู่ระบอบสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ โดยนับวันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ ซึ่งเป็นวันสถาปนาประเทศจีนใหม่หรือที่เรียกอย่างเป็นทางการว่า "สาธารณรัฐประชาชนจีน" โดยการปฏิวัติมีสาเหตุซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจและความยากจนของประชาชน ซึ่งรัฐบาลของประธานาธิบดี เจียง ไคเช็ค ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

๒. การเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ในประเทศจีน เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาความยากจนของราษฎร โดยให้ความสำคัญแก่ชนชั้นผู้ใช้แรงงานและเกษตรกร และเป็นศัตรูกับชนชั้นนายทุน

ผลกระทบของการปฏิวัติจีนครั้งที่สอง คือ

๑. การปฏิวัติของ เหมา เจ๋อตง เป็นแบบอย่างในการปฏิวัติของกระบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศกำลังพัฒนา ทั้งในทวีปเอเชีย แอฟริกา และอเมริกาใต้ โดยเฉพาะการใช้ยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง” โดยเริ่มจากการปฏิวัติของเกษตรกรในชนบทและค่อยๆ ขยายเข้าไปสู่เมือง

๒. การปฏิรูประบบเศรษฐกิจตามแนวของ เต็ง เสี่ยวผิง โดยยอมรับระบบทุนนิยมของโลกตะวันตก เป็นตัวอย่างความสำเร็จของการแยกระบบการปกครองออกจากระบบเศรษฐกิจ

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศอินเดีย

ประเทศอินเดียมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐอินเดีย ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียใต้ มีประชากรมากเป็นอันดับที่สองของโลก เป็นประเทศประชาธิปไตยที่มีประชากรมากที่สุดในโลก โดยมีประชากรมากกว่าหนึ่งพันล้านคน มีภาษาพูดประมาณ ๘๐๐ ภาษา ในด้านเศรษฐกิจ อินเดียมีอำนาจการซื้อมากเป็นอันดับที่สี่ของโลก

อินเดียเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษมานาน จนกระทั่งมีการรวมพลังกันต่อสู้เพื่ออิสรภาพนำโดย ท่านโมहनทาสการามจัน คานธี ซึ่งชาวอินเดียเรียกด้วยความยกย่องว่า มหาตมะ ผู้ใช้วิธี อหิสาต่อสู้กับผู้ปกครองอังกฤษอย่างเงียบ ๆ ในปี ค.ศ. ๑๙๔๒ มีการก่อการจลาจลกลางเมืองจนถึงขั้นนองเลือดเหตุการณ์เหล่านี้บีบบังคับให้อังกฤษต้องทำความตกลง

ยอมยกอำนาจการปกครองประเทศให้อินเดีย ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๗ อินเดียได้เอกราชจากอังกฤษ แบ่งประเทศออกเป็น ๒ ประเทศคือ อินเดียที่มีประชากรมากเป็นประเทศสาธารณรัฐอินเดีย อินเดียส่วนน้อยที่มีประชาชนเป็นมุสลิมแยกตัวไปตั้งเป็นประเทศใหม่เป็นรัฐอิสลามชื่อ ปากีสถาน

ประวัติศาสตร์สังเขปของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศหนึ่งที่สืบเชื้อสายบรรพบุรุษเดียวกับประเทศไทยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ริมน้ำโขงบนที่ราบ ส่วนชาวเขานิยมอยู่บนเทือกเขาตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์เมื่อประมาณ ๔,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ปีก่อน กลุ่มชนที่พูดภาษาไต ได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศลาวและที่ราบสูงในภาคอีสาน พระเจ้าฟ้าจัม ทรงทำสงครามตีเอานครเวียงจันทน์ หลวงพระบางหัวเมืองพวนทั้งหมด ตลอดจนหัวเมืองอีกหลายแห่งในที่ราบสูงโคราชเข้าร่วมเป็นอาณาจักรเดียวกันภายใต้การช่วยเหลือของกษัตริย์เขมรก่อตั้งเป็นอาณาจักรล้านช้างขึ้นบนดินแดนที่ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างลุ่มแม่น้ำโขงกับเทือกเขาอันนัม มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเชียงคอง-เชียงทองเป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองในทุกด้าน

หลังแผ่นดินพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช อาณาจักรล้านช้างมีกษัตริย์ปกครองสืบทอดกันมาหลายรัชกาล เจริญสูงสุดในรัชกาลพระเจ้าสุริยวงศ์ธรรมมิกราช ถือว่าเป็นยุคทองแห่งอาณาจักรล้านช้างพระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่ตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรมและเป็นที่นับถือของประชาชน หลังสมเด็จพระเจ้าสุริยวงศ์ธรรมมิกราชสวรรคตแล้ว ล้านช้างแตกออกเป็น ๓ อาณาจักร คือ อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบาง อาณาจักรล้านช้างเวียงจันทน์และอาณาจักรล้านช้างจำปาศักดิ์โดยตกอยู่ภายใต้การยึดครองของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งจีน เวียดนาม และสยาม กองทัพสยามพิชิตหัวเมืองลาวตอนเหนือลงได้ จึงได้ผนวกหลวงพระบางเข้าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของตน ราชวงศ์เหวียนาของเวียดนามแผ่อำนาจยึดครองลาวทางตอนกลางของแม่น้ำโขงรอบ ๆ นครเวียงจันทน์จนถึง พ.ศ. ๒๓๒๒ กองทัพสยามเข้ายึดครองแผ่นดิน ล้านช้างที่แตกแยกออกเป็น ๓ อาณาจักรได้ทั้งหมดครั้งถึงปี พ.ศ. ๒๓๖๕ เจ้าอนุวงศ์ แห่งเวียงจันทน์วางแผนก่อกบฏเพื่อกอบกู้เอกราช แต่ไม่สำเร็จถูกตัดสินโศกประหารชีวิต ลาวได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนในปีพ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๔๘ ลาวครบรอบ ๓๐ ปี การสถาปนาประเทศใหม่เป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และในปีเดียวกันนี้เองสะพานมิตรภาพไทย - ลาวก็ได้เปิดใช้อีกเป็นแห่งที่สองที่จังหวัดเลย

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศพม่าหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ประวัติศาสตร์ของพม่านั้นยาวนาน มีประชาชนหลายเผ่าพันธุ์เคยอาศัยอยู่ในดินแดนแห่งนี้เผ่าพันธุ์เก่าแก่ที่สุดที่ปรากฏได้แก่ มอญ ต่อมาราวศตวรรษที่ ๑๓ ชาวพม่าได้อพยพลงมาจากบริเวณพรมแดนระหว่างจีนและทิเบต เข้าสู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดีและกลายเป็นชนเผ่าส่วน

ใหญ่ที่ปกครองประเทศในเวลาต่อมา ประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า มีความเกี่ยวข้องกับชนชาติต่างๆ หลายเชื้อชาติได้แก่มอญ พยูรรวมถึงมีการเกี่ยวข้องกับอาณาจักรและราชวงศ์ต่างๆ เช่น

มอญ เป็นชนเผ่าแรกที่สามารถสร้างอารยธรรมขึ้นเป็นเอกลักษณ์ของตนได้สถาปนาอาณาจักรสุวรรณภูมิอันเป็นอาณาจักรแห่งแรกขึ้น วัฒนธรรมของชาวมอญเกิดขึ้นจากการผสมเอาวัฒนธรรมจากอินเดีย จึงเป็นเอกลักษณ์ของตนเองจนกลายเป็นวัฒนธรรมลักษณะลูกผสม

อาณาจักรพุกาม ชาวพม่าเป็นชนเผ่าจากทางตอนเหนือที่ค่อยๆ อพยพแทรกซึมเข้ามาตั้งสมอทธิพลในดินแดนสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าทีละน้อย กระทั่งปีพุทธศักราช ๑๓๙๒ จึงมีหลักฐานถึงอาณาจักรอันทรงอำนาจ ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมือง “พุกาม” ในรัชสมัยของพระเจ้าอโนรธา พระองค์สามารถรวบรวมแผ่นดินพม่าให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสำเร็จอาณาจักรพุกามก็กลายเป็นอาณาจักรที่เข้มแข็งที่สุดในดินแดนพม่า

อังวะและหงสาวดี หลังจากการล่มสลายของอาณาจักรพุกาม พม่าได้แตกแยกออกจากกันอีกครั้ง ราชวงศ์อังวะ ซึ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอาณาจักรพุกามได้ถูกสถาปนาขึ้นที่เมืองอังวะในปีพุทธศักราช ๑๙๐๗ ศิลปะและวรรณกรรมของพุกามได้ถูกฟื้นฟูจนยุคนี้กลายเป็นยุคทองแห่งวรรณกรรมของพม่า

อาณาจักรตองอู หลังจากอาณาจักรพุกามถูกรุกรานจากไทใหญ่ ชาวอังวะได้อพยพลงมาสถาปนาอาณาจักรแห่งใหม่โดยมีศูนย์กลางที่เมืองตองอูภายใต้การนำของพระเจ้ามังคยินโย ในปีพุทธศักราช ๒๐๗๔ พระเจ้าตะเบงชเวตี้ขึ้นครองราชย์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่เกิดขึ้นในภูมิภาค ชาวไทใหญ่มีกำลังเข้มแข็งเป็นอย่างมากทางตอนเหนือ การเมืองภายในอาณาจักรอยุธยาเกิดความไม่มั่นคงในขณะที่โปรตุเกสได้เริ่มมีอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสามารถเข้าครอบครองมะละกาได้เกี่ยวกับการเข้ามาของบรรดาพ่อค้าชาวยุโรป พม่ากลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง การทำสงครามของพระองค์ทำให้พม่ามีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลที่สุด

ราชวงศ์อลองพญา ได้รับการสถาปนาขึ้นและสร้างความเข้มแข็งจนถึงขีดสุดได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว อลองพญาซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความนิยมจากชาวพม่า ได้ขับไล่ชาวมอญที่เข้ามาครอบครองดินแดนของชาวพม่าได้ในปีพ.ศ. ๒๒๙๖ จากนั้นก็สามารถเข้ายึดครองอาณาจักรมอญได้อีกครั้งในปีพ.ศ. ๒๓๐๒ ทั้งยังสามารถกลับเข้ายึดครองกรุงมณีปุระได้ในช่วงเวลาเดียวกัน พระองค์สถาปนาให้เมืองย่างกุ้งเป็นเมืองหลวง

องซานได้ก่อตั้ง **องค์การสันนิบาตเสรีภาพแห่งประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์** เพื่อต่อต้านญี่ปุ่นอย่างลับ ๆ และได้กลายเป็นพรรคการเมืองชื่อพรรค AFPEL เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว พรรค AFPEL ได้เจรจากับอังกฤษโดยอังกฤษยืนยันที่จะให้พม่ามีอิสรภาพปกครองตนเองภายใต้เครือจักรภพ และมีข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำพม่าช่วยให้คำปรึกษา แต่พรรคการเมือง AFPEL ต้องการเอกราชอย่างสมบูรณ์ อังกฤษได้พยายาม

สนับสนุนพรรคการเมืองอื่นๆ ขึ้นแข่งอำนาจพรรค AFPEL ขององซานแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จึงยินยอมให้พรรค AFPEL ขึ้นบริหารประเทศองซานมีนโยบายสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และต้องการเจรจากับรัฐบาลอังกฤษโดยสันติวิธี จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกับฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ในพรรค AFPEL องซานและคณะรัฐมนตรีอีก ๖ คน จึงถูกลอบสังหารเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ขณะเดินทางออกจากที่ประชุมสภา ต่อมาตะขิ่นหรืออู๋ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแทนและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๙๐ โดยอังกฤษได้มอบเอกราชให้แก่พม่าแต่ยังรักษาสีทธิทางการเมืองไว้ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๑ อังกฤษจึงได้มอบเอกราชให้แก่พม่าอย่างสมบูรณ์ปัจจุบันประเทศพม่าปกครองโดยคณะรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

สงครามกับอังกฤษและการล่มสลายของราชอาณาจักรพม่า สงครามระหว่างพม่าและอังกฤษครั้งที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๓๖๗-๒๓๖๙) ยุติลงโดยอังกฤษเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะฝ่ายพม่าจำต้องทำสนธิสัญญา ยันดาโบ กับอังกฤษ ทำให้พม่าต้องสูญเสียดินแดนฮัสสัม มณีปุระ ยะไข่ และตะนาวศรีไป ซึ่งอังกฤษก็เริ่มต้นตักตวงทรัพยากรต่างๆ ของพม่านั้นแต่ขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับวัตถุประสงค์ที่จะป้อนสู่สิงคโปร์สร้างความแค้นเคืองให้กับทางพม่าเป็นอย่างมาก กษัตริย์องค์ต่อมาจึงทรงยกเลิกสนธิสัญญายันดาโบ และทำการโจมตีผลประโยชน์ของฝ่ายอังกฤษ เป็นต้นเหตุให้เกิดสงครามระหว่างพม่าและอังกฤษครั้งที่สอง ซึ่งก็จบลงโดยชัยชนะเป็นของอังกฤษอีกครั้ง หลังสิ้นสุดสงครามครั้งนี้ อังกฤษได้ผนวกหงสาวดีและพื้นที่ใกล้เคียงเข้าไว้กับตนโดยได้เรียกดินแดนดังกล่าวเสียใหม่ว่าพม่าตอนใต้ สงครามครั้งนี้ก่อให้เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่

องซานได้ก่อตั้ง **องค์การสันนิบาตเสรีภาพแห่งชาติต่อต้านฟาสซิสต์** เพื่อต่อต้านญี่ปุ่นอย่างลับๆ และได้กลายเป็นพรรคการเมืองชื่อพรรค AFPEL เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่๒ แล้ว พรรค AFPEL ได้เจรจากับอังกฤษโดยอังกฤษยืนยันที่จะให้พม่ามีอิสรภาพปกครองตนเองภายใต้เครือจักรภพ และมีข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำพม่าช่วยให้คำปรึกษา แต่พรรคการเมือง AFPEL ต้องการเอกราชอย่างสมบูรณ์อังกฤษได้พยายามสนับสนุนพรรคการเมืองอื่นๆ ขึ้นแข่งอำนาจพรรค AFPEL ขององซานแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จึงยินยอมให้พรรค AFPEL ขึ้นบริหารประเทศองซานมีนโยบายสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และต้องการเจรจากับรัฐบาลอังกฤษโดยสันติวิธี จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกับฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ในพรรค AFPEL องซานและคณะรัฐมนตรีอีก ๖ คน จึงถูกลอบสังหารเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ขณะเดินทางออกจากที่ประชุมสภา ต่อมาตะขิ่นหรืออู๋ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแทนและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๙๐ โดยอังกฤษได้มอบเอกราชให้แก่พม่าแต่ยังรักษาสีทธิทางการเมืองไว้ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๑ อังกฤษจึงได้มอบเอกราชให้แก่พม่าอย่างสมบูรณ์ปัจจุบันประเทศพม่าปกครองโดยคณะรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียหรือชื่อทางการคือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งอยู่ระหว่างคาบสมุทรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทวีปออสเตรเลียและระหว่างมหาสมุทรอินเดีย และ แปซิฟิก มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซียบนเกาะบอร์เนียว ประเทศปาปัวนิวกินีบนเกาะนิวกินีและประเทศติมอร์ตะวันออกบนเกาะติมอร์ อินโดนีเซียประกอบด้วยหมู่เกาะที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน แต่ต่อมาต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของเนเธอร์แลนด์อยู่นานประมาณ ๓๐๐ ปี ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นช่วง ๖๒ ปี สงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นบุกอินโดนีเซีย และทำการขับไล่เนเธอร์แลนด์เจ้าอาณานิคมของอินโดนีเซียออกไปได้สำเร็จจึงทำให้ผู้นำอินโดนีเซียคนสำคัญ ๆ ในสมัยนั้นให้ความร่วมมือกับญี่ปุ่นแต่ไม่ได้ให้ความไว้วางใจกับญี่ปุ่นมากนักเพราะมีเหตุเคลือบแคลงคือเมื่อมีผู้รักชาติชาวอินโดนีเซียจัดตั้งขบวนการต่างๆ ขึ้นมา ญี่ปุ่นจะขอเข้าร่วมควบคุมและดำเนินงานด้วย เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามและประกาศยอมจำนนต่อฝ่ายพันธมิตร อินโดนีเซียได้ถือโอกาสประกาศเอกราชในวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่เนเธอร์แลนด์เจ้าอาณานิคมเดิมไม่ยอมรับการประกาศเอกราชของอินโดนีเซีย จึงยกกองทัพเข้าปราบปราม ผลจากการสู้รบปรากฏว่าเนเธอร์แลนด์ไม่สามารถปราบปรามกองทัพของชาวอินโดนีเซียได้ อังกฤษซึ่งเป็นพันธมิตรกับเนเธอร์แลนด์จึงเข้ามาช่วยไกล่เกลี่ย เพื่อให้ยุติความขัดแย้งกัน โดยให้ทั้งสองฝ่ายลงนามในข้อตกลงลิงกัตยาดิ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ โดยเนเธอร์แลนด์ยอมรับอำนาจอธิปไตยของรัฐบาลอินโดนีเซียในเกาะชวาและ สุมาตรา ต่อมาภายหลังเนเธอร์แลนด์ได้ละเมิดข้อตกลง โดยได้นำทหารเข้าโจมตีอินโดนีเซีย ทำให้ประเทศอื่นๆ เช่น ออสเตรเลียและอินเดีย ได้ยื่นเรื่องให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเข้าจัดการ สหประชาชาติได้เข้าระงับข้อพิพาท โดยตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยออสเตรเลีย เบลเยียม และสหรัฐอเมริกา เพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยประนีประนอม และได้เรียกร้องให้มีการหยุดยิง แต่เนเธอร์แลนด์ได้เข้าจับกุมผู้นำคนสำคัญของอินโดนีเซีย คือ ซูการ์โนและฮัตตาไปกักขัง ต่อมาทหารอินโดนีเซียนำตัวผู้นำทั้งสองออกมาได้ ในระยะนี้ทุกประเทศทั่วโลกต่างตำหนิการกระทำของเนเธอร์แลนด์อย่างยิ่งและคณะมนตรีความมั่นคงได้กดดันให้เนเธอร์แลนด์มอบเอกราชแก่อินโดนีเซียในวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ อินโดนีเซียได้รับ เอกราช และปกครองระบบประชาธิปไตยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศแต่ความยุ่งยากยังคงมีอยู่ เนื่องจากเนเธอร์แลนด์ไม่ยินยอมให้รวมดินแดนอิเรียนตะวันตกเข้ากับอินโดนีเซีย ทั้งสองฝ่ายจึงต่างเตรียมการจะสู้รบกันอีก ผลที่สุดเนเธอร์แลนด์ก็ยอมโอนอำนาจให้สหประชาชาติควบคุมดูแลดินแดนอิเรียนตะวันตก และให้ชาวอิเรียนตะวันตกแสดงประชามติว่าจะรวมกับอินโดนีเซียหรือไม่ ผลการออกเสียงประชามติ ปรากฏว่าชาวอิเรียนตะวันตกส่วนใหญ่ต้องการรวมกับอินโดนีเซียสหประชาชาติจึงโอนอิเรียนตะวันตกให้อยู่ในความปกครองของอินโดนีเซียเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่ประกอบด้วยเกาะจำนวน ๗,๑๐๗ เกาะตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ห่างจากเอเชียแผ่นดินใหญ่ทางตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๑๐๐ กม. และมีลักษณะพิเศษคือเป็นประเทศเพียงหนึ่งเดียวที่มีพรมแดนทางทะเลที่ติดต่อกันยาวมากที่สุด

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ฟิลิปปินส์เริ่มขึ้นเมื่อนักเดินเรือชาวสเปน ชื่อ เฟอร์ดินานด์แม็กเจลแลน เดินทางมาถึงหมู่เกาะฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ.๒๐๖๔ และประกาศยึดครองหมู่เกาะนี้เป็นอาณานิคมของราชอาณาจักร ชาวฟิลิปปินส์พยายามต่อสู้กับสเปนเพื่อเอกราชตลอดเวลา แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จนถึงศตวรรษที่ ๑๙ เกิดสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกากับสเปน ฟิลิปปินส์ได้เข้าร่วมรบกับฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้ชัยชนะ นายพลอาเก็นัลโด ถือโอกาสนั้นประกาศอิสรภาพให้ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเอกราช แต่ความจริงอำนาจอยู่ในมือของผู้ชนะสงครามสหรัฐอเมริกาขณะสงครามสเปนทั้งในคิวบาและฟิลิปปินส์ แต่ติดที่กฎหมายของสหรัฐอเมริกาเองที่ห้ามการสร้างอาณานิคมที่ได้จากการรุกรานทางทหาร สหรัฐอเมริกาจึงต้องจ่ายเงินซื้อฟิลิปปินส์มาจากสเปนด้วยเงิน ๒๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และแม้ว่าอเมริกาจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ปกครองใหม่ของฟิลิปปินส์ แต่สหรัฐอเมริกาก็ตระหนักดีว่าชาวฟิลิปปินส์ต้องการเป็นประเทศเอกราช จึงผ่อนปรนให้ฟิลิปปินส์มีการปกครองของตนเอง โดยสหรัฐอเมริกายังมีอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะอยู่ ในปี พ.ศ.๒๔๗๘ มานูเอลกีซอน ได้เป็นประธานาธิบดีคนแรกของเครือรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศในอาณัติปกครองของสหรัฐอเมริกา นับว่าเป็นก้าวแรกของการปลดปล่อยฟิลิปปินส์ให้เป็นอิสระด้วยการปกครองตนเอง

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฟิลิปปินส์ถูกกองทัพญี่ปุ่นบุกเข้ายึดครอง ฟิลิปปินส์ต้องกลายเป็นสมรภูมิรบระหว่างกองทัพพันธมิตรกับกองทัพญี่ปุ่น ครั้งสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลงสหรัฐอเมริกาก็กลับเข้ามามีอิทธิพลในฟิลิปปินส์อีกครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๔๘๙ ฟิลิปปินส์จึงได้รับเอกราชอย่างแท้จริง และมีประธานาธิบดีอีกหลายคนที่น่าสนใจ เช่น ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ เป็นผู้นำที่ใจซื่อ มือสะอาด กล้าหาญเข้าถึงประชาชน ถึงแก่อสัญกรรมจากเครื่องบินตก มีประชาชนเข้าร่วมงานศพของประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ถึง ๒ ล้านคน และเพื่อเป็นเกียรติแก่ท่าน จึงมีการตั้ง "รางวัลแมกไซไซ" ที่มอบให้ผู้ทำความดีในแถบเอเชีย

อีกหนึ่งประธานาธิบดีที่ต้องกล่าวคือ ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์มาร์กอส เป็นผู้นำที่ปกครองฟิลิปปินส์ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๘ จนถึงสิ้นสุดในปี พ.ศ.๒๕๒๙ โดยในช่วง ๔ ปีแรกของการปกครองประธานาธิบดีมาร์กอส นำความเจริญมาสู่ประเทศเป็นอย่างมาก แต่การเลือกตั้งครั้งที่ ๒ พบว่า ประธานาธิบดีมาร์กอสใช้เงินซื้อเสียงจำนวนมาก มีการกล่าวหาว่าประธานาธิบดีมาร์กอสทุจริตคอร์รัปชันและโกงการเลือกตั้ง จากเหตุการณ์นี้เองทำให้ประชาชนออกมาเดินขบวนประท้วงขับไล่ให้ออกจากตำแหน่ง จนประธานาธิบดีมาร์กอสถูกโค่นล้มอำนาจต้องพาครอบครัวหนีไปฮาวาย และต่อมารัฐบาลฟิลิปปินส์ได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการธรรมาภิบาล" ติดตามทรัพย์สินที่มาร์กอสโกงประเทศไป ซึ่งจากการแถลงข่าวของ ประธานกรรมการ

ธรรมาภิบาลว่าสามารถติดตามยึดเงินของประธานาธิบดีมาร์กอสที่ฝากไว้ที่ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ได้ ๘๗๐ ล้านบาท

ประธานาธิบดีเบนิกโน เอส.อากีโน ที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๙) จากพรรคลิเบอร์รัล ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนที่ ๑๕ ของประเทศ ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

โดยรัฐบาลภายใต้การบริหารของนายเบนิกโนมุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบ บริหารประเทศ การปราบปรามคอร์รัปชัน และแก้ไขปัญหาความยากจน ทำให้รัฐบาลชุดนี้ ได้รับความนิยมจากประชาชนค่อนข้างมาก นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน จากต่างประเทศ การสร้างกฎระเบียบด้านงบประมาณและการปรับปรุงระบบการศึกษาด้วย

ประธานาธิบดีคนปัจจุบันโรดริโก โรอา ดูเตรเต ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นนักการเมืองและทนายความชาวฟิลิปปินส์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็น ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์คนที่ ๑๖ เขาถือเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่มาจากเกาะมินดาเนา ซึ่งที่ นั้นเขาเคยดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองดาเวาถึงกว่า ๒๒ ปี ในขณะที่เป็น นายกเทศมนตรีเมืองดาเวานั้น เขาใช้นโยบายขั้นรุนแรงในการปราบปรามอาชญากรรมเมืองดา เวากลายเป็นเมืองที่มีอัตราการอาชญากรรมต่ำที่สุดในฟิลิปปินส์

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตั้งอยู่ในมหาสมุทร แปซิฟิกทางตะวันตกติดกับคาบสมุทรเกาหลีและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น ส่วนทางทิศเหนือ ติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอค็อตสค์เป็นเส้นแบ่งแดน ตัวอักษรคันจิของ ชื่อญี่ปุ่นแปลว่าถิ่นกำเนิดของดวงอาทิตย์จึงทำให้บางครั้งถูกเรียกว่าดินแดนแห่งอาทิตย์อุทัย ญี่ปุ่นมีเนื้อที่กว่า ๓๗๗,๘๓๕ ตารางกิโลเมตร นับเป็นอันดับที่ ๖๒ ของโลก หมู่เกาะญี่ปุ่น ประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่กว่า ๓,๐๐๐ เกาะ เกาะที่ใหญ่ที่สุดก็คือเกาะฮอนชู ฮอกไกโด คิวชูและ ชิโกกุ ตามลำดับ เกาะของญี่ปุ่นส่วนมากจะเป็นหมู่เกาะภูเขา ซึ่งในนั้นมีจำนวนหนึ่ง เป็นภูเขาไฟ เช่น ภูเขาไฟฟูจิ ภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ เป็นต้น ประชากรของญี่ปุ่นนั้นมีมาก เป็นอันดับที่ ๑๐ ของโลก

ประวัติศาสตร์ แบ่งออกเป็น ๒ ยุค ๒ สมัย คือ

๑. ยุคก่อนประวัติศาสตร์
๒. ยุคกลาง
๓. สมัยกลางใหม่
๔. สมัยใหม่ – ปัจจุบัน

๑. ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคโบราณ ยุคนี้เริ่มจากการรวบรวมชนเผ่าเล็กๆ ขึ้นมาเป็นจักรวรรดิ และปกครองโดยใช้ระบบของจีนที่เรียกว่า ริทสีเรียว แต่เกิดมีความขัดแย้งขึ้นมา จนลุกลามออกไปหัวเมืองที่อยู่ห่างไกลแยกตัวจากรัฐบาลกลาง และก่อตั้งเป็นกลุ่มทหารกลุ่มต่างๆ

สมัยโจมน เชื่อกันว่าชนชาติญี่ปุ่น และต้นกำเนิดของภาษาญี่ปุ่นได้เกิดขึ้นมาในสมัยโจมนกล่าวกันว่า ผู้คนในยุคนี้จะชุดหลุมเป็นบ้าน ยังชีพโดยการล่าสัตว์ จับปลาหาอาหาร อีกทั้งไม่มีความจนความรวยความเหลื่อมล้ำในสังคม

สมัยยะโยะอิ การปลูกข้าวกับวิทยาการการใช้เครื่องใช้โลหะได้ถูกนำเข้ามาทางตอนเหนือของคิวชู โดยผ่านคาบสมุทรเกาหลี สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในสังคม เช่น การเพิ่มผลผลิต ความแตกต่างความรวยความจน การแบ่งชนชั้น การปรับกลุ่มชวานาให้เป็นกลุ่มนักปกครอง เป็นต้น

สมัยนะระ บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองด้วยหลักกฎหมาย และจริยธรรม ได้ย้ายเมืองหลวงมาที่เฮโจเคียว และมีการย้ายเมืองหลวงอีกครั้งในสมัยเฮอัน ไปที่ เฮอันเคียว หรือเมืองเกียวโตในปัจจุบัน

๒. ยุคกลาง เป็นยุคที่ชนชั้นปกครอง ราชวงศ์และเชื้อพระวงศ์หมดอำนาจลง การปกครองตกไปอยู่กับชนชั้นนักรบซึ่งเป็นผู้สร้างระบบศักดินาต่อไป

๓. สมัยกลางใหม่ เป็นยุคที่โชกุนและไดเมียว มีอำนาจปกครองสิทธิขาดเหนือที่ดินและประชาชนอันเรียกว่า การปกครองแบบ บะคุฮัง ซึ่งระบบนี้พึ่งพาเศรษฐกิจอันมาจากผลผลิตทางการเกษตร

สมัยเอะโตะโทะคุงะวะ อิเอะยะสุ ได้รวบรวมอำนาจและตั้งรัฐบาลโชกุนขึ้นที่เอะโตะ (ปัจจุบันคือโตเกียว) หลังจากนั้นการปกครองทั้งหลายก็ตกอยู่ในอำนาจของตระกูลโทะคุงะวะ รัฐบาลโทะคุงะวะได้ลิดรอนอำนาจจากจักรพรรดิ เชื้อพระวงศ์ และพระสงฆ์จนหมดสิ้น ยุคนี้เป็นยุคที่วัฒนธรรมของราชภูรสามัญเจริญจนถึงที่สุด มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองใหญ่ ๆ อย่างเกียวโต โอซาก้า เอกลักษณะคือละครหุ่น ละครคะบูกิและหัตถกรรมต่างๆ ต่อมาศูนย์กลางของวัฒนธรรมได้ย้ายไปอยู่เอะโตะ เป็นยุคของวัฒนธรรม คะเซ (Kasei) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชนชาวเมือง การศึกษาและวิชาการก็เจริญรุ่งเรือง มีการเปิดโรงเรียนตามหัวเมืองต่างๆ เพื่อลูกหลานของชนชั้นนักรบ ราชภูรสามัญเองก็นิยมส่งลูกหลานไปศึกษาวิชาต่างๆ ที่วัด

๔. สมัยใหม่ - สมัยปัจจุบัน ญี่ปุ่นใช้เวลาหลังจากเปิดประเทศเมื่อกลางศตวรรษที่ ๑๙ เพียงครึ่งศตวรรษ ก็เข้าสู่ความเจริญเทียบเท่าตะวันตก

สมัยเมจิ เพื่อพัฒนาประเทศให้เท่าเทียมกับอารยประเทศทางตะวันตก รัฐบาลได้กำหนดนโยบายหลักไว้ ๓ ประการ คือ ร่ำรวย เข้มแข็ง สร้างเสริมอุตสาหกรรม อารยธรรมทันสมัย และได้ปฏิบัติตามนโยบายเหล่านี้ วัฒนธรรมสมัยเมจินั้นเป็นวัฒนธรรมที่หลอมรวมวัฒนธรรมพื้นเมืองของญี่ปุ่นกับวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งขัดกันให้เข้ากันไป

สมัยเทโฆ - โฆวะ ญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นยุคที่ประชาธิปไตยเริ่มเบ่งบาน ภายใต้กระแสของลัทธิจักรวรรดินิยมหรือชาตินิยม ด้วยความแรงของกระแสหลังได้ผลักดันให้ญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามเป็นเวลา ๑๕ ปี นับตั้งแต่ตอนต้นของสมัยโฆวะหรือตั้งแต่ทศวรรษที่ ๑๙๓๐ หลังจากการพ่ายในสงครามภาคพื้นแปซิฟิกและเป็นประเทศเดียวที่ถูกทิ้งปรมาณู ญี่ปุ่นได้มุ่งพัฒนาให้เป็นประเทศที่มีอิสระและสันติภาพ

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศกัมพูชา

ประเทศกัมพูชามีหลักฐานทางโบราณคดีว่ามีมนุษย์อาศัยอยู่อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นดินแดนต้นกำเนิดของอาณาจักรโบราณหลายอาณาจักร ที่มีความเชื่อมโยงและมีความเป็นมาในประวัติศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็นสมัยที่สำคัญ คือ

สมัยฟูนัน เป็นช่วงเวลาที่ได้รับวัฒนธรรมจากศาสนาพราหมณ์ฮินดู ประเทศอินเดีย เมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ ๖ นับถือพระศิวะ และพระวิษณุ (พระนารายณ์) มีการดัดแปลงตัวอักษรของอินเดียมาเป็นตัวอักษรเขมร ศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่มณฑลไพรเวียงทางตอนใต้ และลุ่มน้ำทะเลสาบรวมดินแดนที่เป็นของไทย สปป.ลาว และเวียดนาม ในปัจจุบันบางส่วนส่วนพลเมืองมีเผ่าฟูนัน เขมร และจามซึ่งมีอยู่ทั่วไปในบริเวณตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำโขง

สมัยเจนละ ในระหว่างที่อาณาจักรฟูนันมีความเจริญรุ่งเรืองอยู่นั้น มีดินแดนที่เป็นเมืองขึ้นอยู่อาณาจักรหนึ่งซึ่งขอมเรียกว่า อาณาจักรเจนละ ชื่อ "กัมพูชา" เริ่มในยุคนี้เนื่องจากกษัตริย์สมัยเจนละ ชื่อว่า "กัมพู" อาณาจักรเจนละแบ่งดินแดนออกเป็นอาณาจักรย่อยๆ คือ อาณาจักรตอนเหนือชื่อ "กุมพูปุระ" อาณาจักรตอนใต้ชื่อ "วิชัยปุระ" ต่อมากษัตริย์ของกัมพูปุระองค์หนึ่งทำสงครามมีชัยชนะ แล้วส่งกองทัพไปตีอาณาจักรฟูนันได้สำเร็จ จึงรวมเข้ามาอยู่ในอาณาจักรเจนละ ต่อมาอาณาจักรศรีวิชัยได้แผ่อำนาจเข้าไปในอินโดจีน อาณาจักรเจนละจึงตกเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรศรีวิชัย

ครั้งถึง ปี พ.ศ.๒๔๙๘ ทรงสละราชสมบัติ แต่ยังคงกุมอำนาจไว้ในฐานะนายกรัฐมนตรีประมุขของประเทศ และประธานาธิบดีในปี พ.ศ.๒๕๑๓ นายพลลอนนอล ก่อรัฐประหาร สมเด็จพระนโรดมสีหนุต้องเสด็จลี้ภัยไปยังปักกิ่ง และได้ร่วมเป็นพันธมิตรกับคอมมิวนิสต์เขมรแดง เมื่อรัฐบาลเขมรแดงยึดอำนาจได้ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ จึงทรงเสด็จกลับคืนสู่พนมเปญ แต่พระองค์กลับถูกพันธมิตรกักตัวไว้ หลังเวียดนามขับไล่รัฐบาลเขมรแดงออกไปในปี พ.ศ.๒๕๒๒ พระองค์ทรงตั้งตนเป็นประธานาธิบดีพลัดถิ่นของแนวร่วมต่อต้านเวียดนาม ทรงใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในประเทศจีนและเกาหลีเหนือ สงครามในกัมพูชาที่เรียกว่า "สงครามเขมรสามฝ่าย" ได้ยุติลงจนสหประชาชาติเข้าไปช่วยเหลือจัดการเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๖ ซึ่งพรรคของสมเด็จพระนโรดม รณฤทธิ์ ชนะเลือกตั้งแต่ทางฝ่ายสมเด็จฮุนเซน ไม่ยอมรับ แต่ในที่สุดก็เกิดการประนีประนอมตั้งรัฐบาลร่วมกัน ประเทศกัมพูชาจึงเป็นประเทศแรกในโลกที่มี

หนึ่งรัฐบาลแต่มีสองนายกรัฐมนตรี คือสมเด็จพระนโรดม รณฤทธิ์ และสมเด็จพระนเรศวร เป็นนายกรัฐมนตรีร่วมกัน ซึ่งปัจจุบันสมเด็จพระนเรศวร ยังคงเป็นนายกรัฐมนตรีของกัมพูชา

ประวัติศาสตร์สังเขปประเทศเวียดนาม

เวียดนามเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ของการต่อสู้อันยาวนาน เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งขึ้นเป็นประเทศในนามของอาณาจักรวัน ลาง เมื่อประมาณ ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ในบางครั้งมีการแบ่งแยกออกเป็นอาณาจักรเล็ก ๆ และในบางครั้งกลับมารวมกันได้อีก จนกระทั่งตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีน ตั้งแต่ ๑๑๑ ปีก่อนคริสตกาล จนถึงปี ค.ศ.๙๓๘ จึงได้รับอิสรภาพจากจีน และมีการตั้งราชวงศ์ต่างๆ ขึ้นมาปกครองประเทศ แต่ก็ยังมีการรบพุ่งกันเองระหว่างตระกูลใหญ่ รบกับจีนเป็นครั้งคราว รวมทั้งพวกจามปาและเขมรด้วยพร้อมกันไป จนกระทั่งเหงียนอันห์สามารถรวบรวมอาณาจักรเป็นหนึ่งเดียวกันได้ และตั้งราชวงศ์เหงียนขึ้นปกครองเวียดนาม ใน ปี ค.ศ.๑๘๐๒

ปี ค.ศ.๑๘๖๒ ฝรั่งเศสบุกโจมตีไซ่ง่อน จักรพรรดิคือต๊ีก เซ็นส์ญญาอมแพ้และตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส ช่วงปี ค.ศ.๑๘๔๐ - ๑๘๕๔ โฮจิมินห์นำประชาชนต่อสู้กับพวกฝรั่งเศส และพยายามกลับมาเมื่ออิทธิพลทำให้เกิดสงครามระหว่างฝรั่งเศสกับเวียดนาม ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง กองกำลังเวียดนามที่ได้อำนาจลุกขึ้นสู้ในทุกหัวเมืองของเวียดนามในเดือนสิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๕ เรียกกันว่า “การปฏิวัติเดือนสิงหาคม” และได้รับชัยชนะและ โฮจิมินห์ได้รับตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรก ได้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศรวมทั้งการร่างรัฐธรรมนูญในปีถัดมา

จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๕๔ ฝรั่งเศสพ่ายแพ้แก่กองกำลังเวียดนามที่ค่ายเดียนเบียนฟูและมีการทำสนธิสัญญาเจนีวา สงบศึกที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ผลการเจรจาสงบศึกตกลงว่าฝรั่งเศสต้องให้อกราชแก่เวียดนาม และประเทศเวียดนามจะต้องแบ่งเป็น ๒ ส่วนด้วยเส้นขนานที่ ๑๗ องศาเหนือ โดยเวียดนามเหนืออยู่ภายใต้การปกครองของโฮจิมินห์และเวียดนามใต้อยู่ภายใต้การปกครองของจักรพรรดิเบาใต้

วันที่ ๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๗๖ เวียดนามเหนือและเวียดนามใต้รวมเป็นประเทศเดียวกัน ในชื่อ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีการปกครองแบบสังคมนิยม โดยมีฮานอยเป็นเมืองหลวงและเปลี่ยนชื่อเมืองไซ่ง่อนเป็น โฮจิมินห์ซิตี ปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ เวียดนามจึงเป็นอิสระจากการปกครองของต่างชาติอย่างถาวรอีกครั้งหนึ่ง หลังจากการต่อสู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน

การเมืองการปกครองแบบสังคมนิยมนี้ทำให้ระบบเศรษฐกิจของเวียดนามชะงักงันขาดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากประเทศคอมมิวนิสต์ด้วยกันก็ล้วนแต่มีฐานะยากจน อีกทั้งยังไม่มีความร่วมมือใด ๆ ในทางเศรษฐกิจร่วมกัน ทำให้ความเป็นอยู่แร้นแค้น และขาด

คุณภาพชีวิต อีกทั้งยังมีช่องทางให้ผู้มีอำนาจ ใช้อำนาจบริหาร บังหลวง ใช้ช่องทางหาประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้อง

ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตในปี ค.ศ.๑๙๙๑ เวียดนามจึงต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น จึงมีการปฏิรูปการเมืองการปกครองเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่างๆ รวมทั้งสหรัฐอเมริกา เริ่มทำให้มีเงินทุนไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น อุตสาหกรรมต่างๆ ได้ถูกพัฒนามากขึ้น ทำให้แนวโน้มของคุณภาพชีวิตประชาชนสูงขึ้นตามไปด้วย

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน เป็นอีกก้าวกระโดดหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงประเทศเวียดนาม เข้าสู่ยุคใหม่ มีการลงนามกรอบข้อตกลงทางการค้ากับชาติต่างๆ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาความสัมพันธ์ร่วมกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและเอเชีย-แปซิฟิก เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตของประชาชน อันเป็นความปรารถนาสูงสุดของประชาชนในประเทศ

ประวัติศาสตร์สังเขปประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียได้รับอิทธิพลจากทั้งอินเดียและจีน ศูนย์กลางแห่งอารยธรรมเก่าแก่ทั้งสอง ตั้งอยู่ทางตะวันตกและตะวันออก อิทธิพลนี้รุนแรงมากในบางยุคโดยเฉพาะ อิทธิพลจากอินเดีย มาเลเซียได้รับอิทธิพลจากอินเดียมากในส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมสมัยต้นและศาสนา ของตน อิทธิพลจีนจะน้อยกว่า ดังที่เราจะเห็นว่าอิทธิพลของจักรวรรดิจีนส่วนใหญ่จะไม่มีในทางตรง นอกจากนี้ ที่ตั้งภูมิศาสตร์ก็เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อมาเลเซียในประวัติศาสตร์สมัยต้น ไม่ใช่เหตุบังเอิญ ที่มาเลเซียตั้งอยู่ระหว่างอินเดียและจีนเท่านั้น ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์อื่น ๆ ยังช่วยเพิ่มพูนความสำคัญ ของที่ตั้งของมาเลเซียอีกด้วย ต่างจากประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศที่อยู่ครึ่งทางระหว่างอินเดียและจีน แต่น้อยประเทศที่มีข้อได้เปรียบเป็นพิเศษแบบมาเลเซีย

มาเลเซียตะวันตกเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรที่ยื่นออกไปทางใต้จากผืนทวีปเอเชียและล้อมรอบด้วยทะเลเกือบหมด ถ้าต้องการแล่นเรือออกจากเมืองจีนไปยังอินเดียก็ต้องแล่นเลียบฝั่ง มาเลเซียทั้งทางตะวันออกและตะวันตก แต่ถ้าหากว่าไม่ต้องการแล่นเรือไปตลอดทางคาบสมุทรมาเลย์ซึ่งแคบในตอนเหนือก็เป็นสถานที่ที่อำนวยความสะดวกที่สุดสำหรับการถ่ายเทสินค้าจากทะเลจีนไปยัง มหาสมุทรอินเดีย คาบสมุทรมาเลย์และชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียวก็มีบทบาท สำคัญในแผนการเดินทาง ทั้งนี้เพราะลมมรสุมเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ เนื่องจากมาเลเซียเป็นสถานที่ที่ลมมรสุมพัดมาบรรจบกัน แต่ในสมัยที่มีการเดินเรือ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ลมมรสุมเป็นลมที่พัดจากสองทิศทางตามเวลาต่างกันในรอบปี ลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้พัดข้ามมหาสมุทรอินเดีย จากเส้นศูนย์สูตรระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดจากฝั่งทะเลจีนและข้ามทะเลจีนระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือน เมษายน กล่าวได้ว่าลม

มรสุมทั้งสองนี้จะมาบรรจบกันที่คาบสมุทรมลายูหรือโดยทั่ว ๆ ไปก็ในบริเวณหมู่ เกาะมาเลเซีย เรือที่แล่นมาจากเมืองจีนก็จะแล่นลงมาทางใต้ตามลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเรือ ที่มาจากอินเดียก็จะมาทางตะวันออกเฉียงใต้ตามลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อลมมรสุมเปลี่ยน เรือก็สามารถ เดินทางกลับได้ ฉะนั้นคาบสมุทรมลายูและฝั่งทะเลตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียว จึงอยู่ในที่ตั้งที่ได้เปรียบในการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่จะเดินทางโดยตลอดจากอินเดียไปยัง จีน หรือสำหรับผู้ที่จะรอคอยลมมรสุมเปลี่ยนหรือสำหรับผู้ที่จะเดินทางเพียงครึ่งทางเท่านั้นแต่ จะได้พบปะกับพวกพ่อค้า ด้วยกัน ณ “ที่พักครึ่งทาง” แห่งนี้

ด้วยเหตุนี้ มาเลเซียจึงก้าวเข้ามามีความสำคัญในประวัติศาสตร์โลก เพราะมี ข้อได้เปรียบจากสภาพทางภูมิศาสตร์เอื้ออำนวย อันที่จริงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมาเลเซียนับว่า เป็นปัจจัย ที่สำคัญที่สุดที่จะต้องคำนึงถึง ถ้าเราต้องการจะเข้าใจอดีตและแม้แต่ปัจจุบันหรือ อนาคตของมาเลเซีย ภูมิศาสตร์ได้ชักนำมาเลเซียให้เข้ามาสู่เวทีประวัติศาสตร์โลก และ ภูมิศาสตร์ที่ไม่มีประเทศอื่นขนาดแต่ เปิดโล่งให้แก่โลกภายนอก ดังนั้น มาเลเซียจึงได้สัมผัสกับ อารยธรรมต่าง ๆ และคนชาติต่าง ๆ มาก ใน ประวัติศาสตร์สมัยแรก ๆ ของมาเลเซีย คนชาติ ต่าง ๆ เหล่านี้นำเอาวัฒนธรรมและอารยธรรม การค้าและ การพาณิชย์ ศาสนาต่าง ๆ และ ระบบการเมืองต่าง ๆ มาให้มาเลเซีย ต่อมาก็มียุคคนจากอินเดียและจีนเข้ามา ตั้งถิ่นฐาน ในชั้น แรกยังมีจำนวนเพียงเล็กน้อย แต่ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เมื่อแหล่งแร่และแหล่ง กสิกรรม ของมาเลเซียถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นกิจจะลักษณะแล้ว จึงมีผู้เข้ามาตั้งหลักแหล่งกันเป็น จำนวนมาก ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมาเลเซียยังทำให้มาเลเซียได้รับเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ประยุกต์ นับแต่ช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ อีกด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้มาเลเซียกลายเป็น ประเทศที่มีมาตรฐาน การครองชีพสูงที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชียทุกวันนี้ การที่ที่ตั้งของ มาเลเซียอยู่ใกล้เส้นทางการค้าระหว่าง ตะวันออกกับตะวันตก ย่อมหมายถึงว่ามาเลเซียได้ เรียนรู้สิ่งประดิษฐ์ของยุโรปสมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ อย่างรวดเร็ว ฉะนั้น จากสภาพภูมิศาสตร์ จึงทำให้มาเลเซียมีพลเมืองหลายชาติหลายภาษา และกลายเป็นประเทศที่เศรษฐกิจก้าวหน้า มากที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชีย

เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและประเทศในทวีปเอเชีย

ยุคล่าอาณานิคม

ยุคล่าอาณานิคมเกิดขึ้นเนื่องจากประเทศทางโลกตะวันตก ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส ฮอลันดา ฯลฯ พยายามขยายอาณานิคมของตนเองไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศในแถบทวีปเอเชีย เป็นประเทศเป้าหมายสำคัญที่ประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ เดินทางมาเพื่อล่าเป็นเมืองขึ้น ทั้งประเทศอินเดีย พม่า อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว เวียดนาม เป็นต้น

ยุคสงครามเย็น

ยุโรปยุคสงครามเย็นสงครามเย็น (Cold war) เป็นสงครามที่เกิดจากการปะทะกันระหว่างสหรัฐอเมริกา (เสรีประชาธิปไตย) และสหภาพโซเวียต (คอมมิวนิสต์) ซึ่งจะขอรวมเอาไว้ทั้งหน่วยงานสำคัญ, สถานที่ต่างๆ เป็นต้น สงครามเย็น เป็นลักษณะการเผชิญหน้าภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง คำว่า สงครามเย็น เป็นคำใหม่ที่เกิดขึ้นก่อนสงครามยุติลง และเรียกต่อมาเป็นการอธิบายลักษณะความตึงเครียดระหว่างประเทศ หรือระหว่างกลุ่มที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการจับอาวุธขึ้นต่อสู้เพราะถ้ามีการใช้อาวุธ สถานการณ์จะเปลี่ยนไปเป็นสงครามร้อน (hot war) ซึ่งจะมีขอบเขตกว้างขวางและก่ออันตรายอย่างใหญ่หลวงแก่นมนุษยชาติวิธีการที่ใช้มากในสงครามเย็น คือการโฆษณาชวนเชื่อ สงครามจิตวิทยาการแข่งขันกันทางกำลังอาวุธและการสร้างค่านิยมลัทธิของตน ในประเทศเล็กๆ ที่อาจถูกรวมเข้ามาเป็นประเทศบริวารของแต่ละฝ่าย

การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง

การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษเมื่อ พ.ศ.๒๓๙๘ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีความสำคัญต่อไทย คือ เป็นการเปิดกว้างประเทศไทย ทำให้ไทยเข้าสู่สังคมนานาชาติ มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่างๆ ทำให้ไทยเริ่มการปรับปรุงประเทศให้เป็นแบบสากล สนธิสัญญาเบาว์ริงก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจในระยะสั้นๆ แต่ทำให้ไทยถูกจำกัดในเรื่องสิทธิการเก็บภาษีขาเข้า เรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและคนในบังคับต่างชาติในสมัยรัตนโกสินทร์ไทยเริ่มทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีกับชาติตะวันตก คือ อังกฤษ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพ.ศ.๒๓๖๙ โดยเป็นสนธิสัญญาที่เท่าเทียมกัน ไม่มีชาติใดเสียเปรียบต่อกัน ต่อมาใน พ.ศ.๒๓๘๕ อังกฤษทำสนธิสัญญานานจิง (หรือนานกิง) กับจีน อังกฤษได้สิทธิพิเศษเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขต คือคนในบังคับอังกฤษเมื่อทำผิดไม่ต้องขึ้นศาลและถูกลงโทษตามกฎหมายจีน และข้อกำหนดอัตราภาษีขาเข้าที่ต่ำและชัดเจน ซึ่งต่อมากำหนดไว้ที่ร้อยละ ๕ อังกฤษจึงต้องการปรับปรุงสนธิสัญญากับไทยให้เหมือนอย่างจีน สหรัฐอเมริกาซึ่งได้ทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีกับไทยเมื่อ พ.ศ.๒๓๗๕ ก็ต้องการปรับปรุงสนธิกับไทยเหมือนกัน จึงได้ส่งทูตเข้ามาเจรจาขอแก้ไขสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่พระองค์ไม่ทรงยินยอมเพราะทรงเห็นว่าสนธิสัญญาที่มีก็ได้อยู่แล้ว ต่อมาอังกฤษได้ส่งทูตเข้ามาขอแก้ไขสนธิสัญญาอีกแต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ไม่ทรงยินยอมเช่นกันการที่ไทยไม่ยินยอมแก้ไขสนธิสัญญาทำให้ทั้งสหรัฐอเมริกาและอังกฤษไม่พอใจ จนคิดจะใช้กำลังบีบบังคับไทยเช่นเดียวกับที่สหรัฐอเมริกาใช้กำลังเรือไปบีบบังคับญี่ปุ่นจนสำเร็จมาแล้ว (สหรัฐอเมริกาใช้กำลังทางเรือบังคับญี่ปุ่นให้เปิดประเทศ และทำสนธิสัญญาคานากาวะเมื่อพ.ศ.๒๓๙๗)เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติเมื่อ พ.ศ.๒๓๙๔ ทรงเห็นความจำเป็นที่จะต้องยินยอมตาม

ข้อเรียกร้องของชาติตะวันตก จึงติดต่อกับเซอร์ จอห์น เบาว์ริง ขอลงอังกฤษประจำเกาะฮ่องกงผู้ซึ่งจะเป็นทูตมาเจรจาแก้ไขสนธิสัญญากับไทยว่าอินดีที่จะแก้ไขสนธิสัญญา แต่ขอเวลาให้งานถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสร็จสิ้นก่อน และขอทราบความต้องการของอังกฤษในการแก้ไขสนธิสัญญา เพื่อไทยจะได้เป็นการปรึกษาภายในก่อน การแก้ไขสนธิสัญญาก็ทำได้เร็วขึ้น เซอร์ จอห์น เบาว์ริง เดินทางเข้ามาถึงเมืองไทยในปลายเดือนมีนาคม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และทรงตั้งคณะกรรมการเพื่อเจรจาแก้ไขสนธิสัญญา มีพระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงธิดาชสนธิเป็นประธาน ทำกันที่พระราชวังเดิม คือ พระราชวังเก่าของพระเจ้าตากสินมหาราช การเจรจาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีการลงนามในสนธิสัญญา ในต้นเดือนเมษายน พ.ศ.๒๓๙๘

การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑

สงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นสงครามครั้งใหญ่ครั้งหนึ่งและครั้งแรกของโลกที่ทำลายชีวิตมนุษย์ ทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติ และจิตใจของผู้คนไปมากมาย

๑. **ประเทศที่เข้าร่วมสงคราม** แบ่งออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายพันธมิตรสามเส้า หรือมหาอำนาจกลาง ได้แก่ เยอรมนี ออสเตรีย-ฮังการี และตุรกี ฝ่ายสัมพันธมิตร ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส สหภาพ โซเวียต อิตาลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและไทย ในตอนแรกไทยรักษาความเป็นกลางอย่างมั่นคง แต่เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าอยู่หัว ทรงให้ความสนใจและติดตามข่าวการสงครามอย่างใกล้ชิด พระองค์ทรงเล็งเห็นการณ์ไกลในการให้ประเทศไทยประกาศตัวเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร เพราะถ้าฝ่ายสัมพันธมิตรได้รับชัยชนะ จะมีผลดีในการที่ประเทศไทยจะเรียกร้องสิทธิต่างๆ เช่นขอแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมที่ทำไว้กับนานาประเทศ จึงได้ประกาศสงครามกับเยอรมนีและออสเตรีย-ฮังการี ในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ โดยประกาศกระแสพระบรมราชโองการประมาณว่า “เยอรมนีและออสเตรีย-ฮังการีเป็นฝ่ายละเมิดเมตตากรุณาของมวลมนุษยชาติ มิได้มีความนับถือต่อประเทศเล็ก ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นผู้ก่อความทุกข์ของโลก” ซึ่งเหตุการณ์ก็เป็นดังที่พระองค์ทรงคาดไว้ คือ ฝ่ายสัมพันธมิตรได้รับชัยชนะ

๒. ผลที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ มีดังนี้

- ทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรป
- ทำให้ได้รับการยกย่องว่ามีฐานะและสิทธิเท่าเทียมกับอารยประเทศ
- ทำให้ไทยมีโอกาสเรียกร้องขอแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้สำเร็จ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งยอมยกเลิกสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมกับไทยเป็นประเทศแรกจากประสบการณ์ในการสงคราม

- ทำให้ไทยสามารถนำมาปรับปรุงวิชาการทหารให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๐ เยอรมนีและออสเตรีย-ฮังการี ได้ยกเลิกสนธิสัญญาที่ทำไว้กับประเทศไทยและอำนาจศาลกงสุล
- ทำให้ไทยได้ผลประโยชน์จากการยึดทรัพย์สินและห้างร้านของเชลย
- ทำให้ไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ริเริ่มในองค์การสันนิบาตชาติ

การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๒

ทางด้านเอเชีย ญี่ปุ่นประกาศสงครามกับสัมพันธมิตร เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ต่อมา วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ กองทหารญี่ปุ่นก็เข้าเมืองไทยทางสงขลา ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และสมุทรปราการ ขณะเดียวกันญี่ปุ่นก็เข้าโจมตีเกาะฮาวาย, ฟิลิปปินส์และส่งทหารขึ้นบกที่มลายูและโจมตีสิงคโปร์ทางเครื่องบิน สงครามโลกครั้งที่สองเกิดขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๘๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙) ในรัชสมัยของรัชกาลที่ ๘ (ขณะนั้นเสด็จประทับอยู่ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์) หลวงพิบูลสงคราม(จอมพล ป. พิบูลสงคราม)เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อเริ่มสงครามนั้นไทยประกาศตนเป็นกลาง แต่ในวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ญี่ปุ่นนำเรือรบบุกขึ้นชายทะเลภาคใต้ของไทยโดยไม่ทันรู้ตัว รัฐบาลต้องยอมให้ญี่ปุ่นผ่าน ทำพิธีเคารพเอกราชกันและกันกลุ่มคนไทยบางส่วนโดยเฉพาะในต่างประเทศไทยได้จัดตั้งขบวนการเสรีไทย ดำเนินช่วยเหลือฝ่ายสัมพันธมิตร จึงช่วยให้ไทยรอดพ้นจากการแพ้สงคราม ซึ่งในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ไทยได้ประกาศสงครามกับอังกฤษและอเมริกา แต่ทูตไทยในสหรัฐอเมริกา ที่นำโดยหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ไม่ยอมรับทราบในการกระทำของรัฐบาล จึงได้ร่วมมือกันตั้งเสรีไทยขึ้นติดต่อกับ นายปรีดี พนมยงค์ ในเมืองไทย เมื่อสงครามสงบในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ไทยประกาศสงครามเป็นโมฆะซึ่งสหรัฐอเมริการับรอง ต่อมาไทยได้เจรจาเลิกสถานะสงครามกับอังกฤษ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๙ และกับฝรั่งเศสเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ความมุ่งหวังที่ญี่ปุ่นจะอาศัยประเทศไทยเป็นทางผ่านไปยังพม่าเพื่อยึดครองอินเดีย ก่อให้เกิดโคกนาฏกรรมครั้งยิ่งใหญ่ขึ้นเหนือแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อเริ่มสร้างทางรถไฟสายมรณะในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ทั้งคนงานและเชลยศึกจำนวนหมื่นถูกเกณฑ์มาสร้างทางรถไฟยาว ๔๑๕ กิโลเมตร ต้องโหมทำงานตลอดวันตลอดคืน บุกเบิกเข้าไปในป่ากว้างที่เต็มไปด้วยสัตว์ร้ายและโรคภัย คนงานและเชลยศึกเหล่านั้นมีทั้งพม่า ชาว มลายู อังกฤษ ออสเตรเลีย ฮอลแลนด์ ต้องประสบความทุกข์ทรมาน เจ็บปวดล้มตายเป็นจำนวนมาก ทางรถไฟพังทลายเพราะน้ำเซาะคันดินและสะพานข้ามแม่น้ำแควถูกระเบิดครั้งแล้วครั้งเล่า จนถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ กองทัพอากาศญี่ปุ่นจึงได้ทำพิธีเปิดทางรถไฟสายนี้อย่างเป็นทางการ

สาเหตุที่ไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สอง

เหตุเพราะเรามีกำลังน้อยเมื่อญี่ปุ่นบุกจึงไม่สามารถต่อต้านได้ และเพื่อป้องกันมิให้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของญี่ปุ่นในด้านเศรษฐกิจและการเมืองผลของสงครามต่อไทย คือไทยต้องส่งทหารไปช่วยญี่ปุ่นรบได้ดินแดนเชียงตุง และสี่จังหวัดภาคใต้ที่ต้องเสียแก่อังกฤษกลับมา แต่ต้องคืนให้เจ้าของเมื่อสงครามสงบลงเกิดขบวนการเสรีไทย ซึ่งให้พ้นจากการยึดครองไทยได้รับเกียรติเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ สำหรับประเทศไทยนั้น เราได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นเพียงประเทศเดียวในทวีปเอเชียและแปซิฟิกไม่นับรวมญี่ปุ่น ที่เข้าร่วมกับพวกอักษะ สาเหตุการเข้าร่วมนั้น สืบเนื่องมาจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกในสมัย รัชกาลที่ ๕ ทุกประเทศในฝั่งทะเลแปซิฟิกและทะเลอันดามัน ถูกเป็นเมืองขึ้นกันหมด เหลือแต่ไทยและญี่ปุ่นเท่านั้น และจากการที่สยามโดนยึดดินแดนรอบนอกส่วนต่างๆ (ซึ่งเดิมเป็นของไทย) เช่น เขมร ลาว บางส่วนของพม่า บางส่วนของจีน และส่วนเหนือของมาเลเซีย ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นของสยาม ทำให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมขึ้นมา ประกอบกับเผด็จการจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ต้องการนำส่วนที่เคยเสียไปกลับคืนมา จึงทำให้เราโจมตีอินโดจีนของฝรั่งเศส เราจึงร่วมกับฝ่ายญี่ปุ่นมุงมองของญี่ปุ่นต่อไทยสมัยนั้น ถือว่าเราเป็นเมืองที่ค่อนข้างเจริญ และไม่เคยถูกชาวต่างชาติครอบงำเหมือนประเทศหลายๆประเทศในแถบนี้ จึงต้องการให้ไทยเข้าร่วมกับฝ่ายอักษะ เพราะนโยบายของญี่ปุ่นคือ ต่อต้านและขับไล่ชาวตะวันตก ให้ออกไปจากแผ่นดินเอเชียให้หมด ประเทศต่างๆที่เป็นเมืองขึ้นจึงถูกโจมตี

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ๒๔๗๕

การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ หรือที่เรียกในปัจจุบันว่าการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นน่าจะมีสาเหตุหลักมาจากความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ประเทศไทยมีมาช้านานให้เป็นแบบประชาธิปไตยตามแบบอย่างประเทศตะวันตก ส่วนความวิกฤติทางเศรษฐกิจและอื่น ๆ ล้วนเป็นสาเหตุรองเท่านั้น การศึกษาของกุลบุตรชั้นสูงของสังคมไทยค่อย ๆ เปลี่ยนไปสู่แบบตะวันตกสืบเนื่องจากการปรับปรุงบ้านเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดเรื่องระบอบประชาธิปไตยได้แพร่เข้ามาสู่ประชาชนไทยด้วย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีกลุ่มข้าราชการไทยที่รับราชการในวงการทูตยุโรปกราบบังคมทูลให้มีการเปลี่ยนระบอบการปกครองให้เป็นแบบมีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๕๔ เกิดกบฏ ร.ศ.๑๓๐ เพื่อให้เปลี่ยนการปกครองเป็นประชาธิปไตยตามประเทศญี่ปุ่น ตุรกีและจีน แต่การกบฏ ร.ศ.๑๓๐ ไม่เป็นผลสำเร็จ

ครั้นมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กลุ่มปัญญาชนที่เคยศึกษาวิทยาการแบบตะวันตกมีมากขึ้นคนรุ่นใหม่ได้รับทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาในยุโรปมากขึ้นคนเหล่านี้ศึกษาลัทธิประชาธิปไตยความเสมอภาค เสรีภาพ ศึกษาเรื่องรัฐสภา รัฐธรรมนูญและวิธี

บริหารของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น รัชกาลที่ ๗ ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และทรงเต็มพระทัยที่จะสละพระราชอำนาจมาอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม แต่เมื่อพระองค์ทรงมีกระแสรับสั่งให้พระยาศรีวิศาลวาจาและนายเรย์มอนด์ บี.สตีเวนส์ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาเพื่อประกาศใช้ พระองค์ได้ทรงนำเรื่องนี้ไปปรึกษาอภิรัฐมนตรีสภา แต่อภิรัฐมนตรีสภากลับไม่เห็นด้วย โดยอ้างว่าประชาชนยังขาดความพร้อมและเกรงจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี ทั้งๆที่รัชกาลที่ ๗ ทรงเห็นด้วยกับการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แต่เมื่ออภิรัฐมนตรีสภาคัดค้าน พระองค์จึงมีน้ำพระทัยเป็นประชาธิปไตยโดยทรงฟังเสียงทัดทานจากอภิรัฐมนตรี สภาส่วนใหญ่ ดังนั้นรัฐธรรมนูญจึงยังไม่มีโอกาสได้รับการประกาศใช้ เป็นผลให้คณะผู้ก่อการชิงลงมือทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ได้ในที่สุด

กิจกรรมท้ายบทที่ ๒

คำสั่ง ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ให้นักศึกษาอธิบายประวัติศาสตร์โดยสังเขปของประเทศอินเดีย

แนวตอบ ประเทศอินเดียมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐอินเดีย ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียใต้

มีประชากรมากเป็นอันดับที่สองของโลก เป็นประเทศประชาธิปไตยที่มีประชากรมากที่สุดในโลก โดยมีประชากรมากกว่าหนึ่งพันล้านคน มีภาษาพูดประมาณ ๘๐๐ ภาษา

ประวัติศาสตร์อินเดียเริ่มต้นเมื่อ ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล หลักฐานทางโบราณคดีที่พบในแคว้นปัญจาบและแคว้นคุชราตของอินเดียบ่งบอกถึงความรุ่งเรือง ในศตวรรษที่ ๖ ชนเผ่าอินโดอารยันที่ปกครองอินเดียอยู่ในสินธุในขณะนั้น ได้ตั้งอาณาจักรที่ปกครองโดยกษัตริย์นักรบขึ้นเป็นผู้ปกครองดินแดนที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคา มีชนเผ่าต่าง ๆ เป็นบริวารอยู่รอบ ต่อมามีการต่อต้านความมีอำนาจของพวกพราหมณ์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินเดียส่วนใหญ่พวกเขาไม่เห็นด้วยต่างแสวงหาศาสนาใหม่ จึงทำให้เกิดศาสนาใหม่ขึ้นมา ๒ ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ กับศาสนาเชน ในขณะที่ศาสนาฮินดูรุ่งเรืองและมีอิทธิพลอย่างมากอยู่ในอินเดีย พวกมคธ มีอำนาจปกครองอยู่ในแถบที่ราบตอนเหนือ พระเจ้าจักรคุปต์แห่งราชวงศ์โมริยะเป็นกษัตริย์สำคัญในประวัติศาสตร์ของอินเดีย ตั้งเมืองปาฏลีบุตร เป็นเมืองหลวงของอินเดีย ซึ่งเมืองปาฏลีบุตรเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของโลกในสมัยนั้น

๒. เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและหลาย ๆ ประเทศในเอเชีย จงอธิบาย

แนวตอบ การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๒ เนื่องจากมีประเทศหลาย ๆ ประเทศในทวีปเอเชียได้รับผลกระทบ หลังจากที่ ญี่ปุ่นประกาศสงครามกับสัมพันธมิตร เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ต่อมา วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ กองทหารญี่ปุ่นก็เข้าเมืองไทย ทางสงขลา ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ และ สมุทรปราการ ขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นก็เข้าโจมตี เกาะฮาวาย, ฟิลิปปินส์และส่งทหารขึ้นบกที่มลายูและโจมตีสิงคโปร์ทางเครื่องบิน ญี่ปุ่นนำเรือรบบุกขึ้นชายทะเลภาคใต้ของไทยโดยไม่ทันรู้ตัว รัฐบาลต้องยอมให้ญี่ปุ่นผ่าน ความมุ่งหวังที่ญี่ปุ่นจะอาศัยประเทศไทยเป็นทางผ่านไปยังพม่าเพื่อยึดครองอินเดีย ก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมครั้งยิ่งใหญ่ขึ้นเหนือแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อเริ่มสร้างทางรถไฟสายมรณะในเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ทั้งคนงานและเชลยศึกจำนวนหมื่นถูกเกณฑ์มาสร้างทางรถไฟยาว ๔๑๕ กิโลเมตร ต้องโหมทำงานตลอดวันตลอดคืน บุกเบิกเข้าไปในป่ากว้างที่เต็มไปด้วยสัตว์ร้ายและโรคภัย คนงานและเชลยศึกเหล่านั้นมีทั้งพม่า ชาว มลายู อังกฤษ ออสเตรเลีย ฮอลแลนด์ ต้องประสบความทุกข์ทรมาน เจ็บปวดล้มตายเป็นจำนวนมาก ทางรถไฟพังทลายเพราะน้ำเซาะคันดินและสะพานข้ามแม่น้ำแควถูกระเบิดครั้งแล้วครั้งเล่า

สาเหตุที่ไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สองเหตุเพราะเรามีกำลังน้อยเมื่อญี่ปุ่นบุกจึงไม่สามารถต่อต้านได้ และเพื่อป้องกันมิให้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของญี่ปุ่นในด้านเศรษฐกิจและการเมืองผลของสงครามต่อไทย คือไทยต้องส่งทหารไปช่วยญี่ปุ่นรบได้ดินแดนเชียงตุง และสี่จังหวัดภาคใต้ที่ต้องเสียแก่อังกฤษกลับมา แต่ต้องคืนให้เจ้าของเมื่อสงครามสงบลงเกิดขบวนการเสรีไทย ซึ่งให้พ้นจากการยึดครองไทยได้รับเกียรติเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ สำหรับประเทศไทยนั้น เราได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นเพียงประเทศเดียวในทวีปเอเชียและแปซิฟิกไม่นับรวมญี่ปุ่น ที่เข้าร่วมกับพวกอักษะ สาเหตุการเข้าร่วมนั้น สืบเนื่องมาจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกในสมัย รัชกาลที่ ๕ ทุกประเทศในฝั่งทะเลแปซิฟิกและทะเลอันดามัน ถูกเป็นเมืองขึ้นกันหมด เหลือแต่ไทยและญี่ปุ่นเท่านั้น และจากการที่สยามโดนยึดดินแดนรอบนอกส่วนต่างๆ (ซึ่งเดิมเป็นของไทย) เช่น เขมร ลาว บางส่วนของพม่า บางส่วนของจีน และส่วนเหนือของมาเลเซีย ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นของสยาม ทำให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมขึ้นมา ประกอบกับเผด็จการจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ต้องการนำส่วนที่เคยเสียไปกลับคืนมา

๓.ผลที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ มีอะไรบ้าง

แนวตอบ- ทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรป

- ทำให้ได้รับการยกย่องว่ามีฐานะและสิทธิเท่าเทียมกับอารยประเทศ
- ทำให้ไทยมีโอกาสเรียกร้องขอแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้สำเร็จ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งยอมยกเลิกสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมกับไทยเป็นประเทศแรกจากประสบการณ์ในการสงคราม

- ทำให้ไทยสามารถนำมาปรับปรุงวิชาการทหารให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๐ เยอรมนีและออสเตรีย-ฮังการี ได้ยกเลิกสนธิสัญญาที่ทำไว้กับประเทศไทยและอำนาจศาลกงสุล

- ทำให้ไทยได้ผลประโยชน์จากการยึดทรัพย์สินและห้างร้านของเชลย
- ทำให้ไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ริเริ่มในองค์การสันนิบาตชาติ

๔.เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์อะไรบ้างที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและทวีปเอเชีย

แนวตอบ๑.การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ เมื่อ พ.ศ.๒๓๙๘ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีความสำคัญต่อไทย คือ เป็นการเปิดกว้างประเทศไทย ทำให้ไทยเข้าสู่สังคมนานาชาติ มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่างๆ ทำให้ไทยเริ่มการปรับปรุงประเทศให้เป็นแบบสากล

๒.การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ ไทยร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร ประกอบด้วยประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส สหภาพโซเวียต อิตาลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและไทย

๓.การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๒ สาเหตุที่ไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สองเพราะเรามีกำลังน้อยเมื่อญี่ปุ่นบุกจึงไม่สามารถต่อต้านได้ และเพื่อป้องกันมิให้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของญี่ปุ่นในด้านเศรษฐกิจและการเมือง

๔.การเปลี่ยนการปกครองในปี ๒๔๗๕ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ต่อมาเรียกตนเองว่า "คณะราษฎร" ได้ยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยภายใต้การนำของนายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต

บทที่ ๓

เศรษฐศาสตร์

ความหมายเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์จุลภาค เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยเศรษฐกิจย่อยๆ ภายใต้ขอบเขตของทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุด เช่น พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ผลิตว่าจะผลิตสินค้าและบริการอะไร ปริมาณเท่าใด ควรกำหนดราคาเท่าใด และจะจำหน่ายจ่ายแจกอย่างไร เป็นต้น รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคของบุคคลครัวเรือนและหน่วยธุรกิจอุปสงค์ของผู้บริโภค กลไกของราคา การกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต เช่น ค่าแรงของคนงานค่าเช่าที่ดิน กำไรของผู้ประกอบการ เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "ราคา" ของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือของปัจจัยการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง

เศรษฐศาสตร์มหภาค เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของทั้งระบบโดยรวม ได้แก่ รายได้ประชาชาติ ปริมาณเงิน ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การบริโภค การออมและการลงทุน การจ้างงานโดยรวม การค้าระหว่างประเทศ การหารายได้ และการใช้จ่ายของรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้น ในเศรษฐศาสตร์มหภาคจึงไม่ได้มุ่งที่ผู้บริโภคหรือผู้ผลิตคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นการพิจารณาในภาพรวม โดยเป้าหมายที่สำคัญของเศรษฐศาสตร์มหภาคอยู่ที่เรื่อง การจ้างงานเต็มที การรักษาเสถียรภาพทางด้านราคาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจของไทย

ประเภทระบบเศรษฐกิจ แบ่งระบบออกเป็น ๓ ประเภท

๑. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือแบบบังคับ

- รัฐกำหนดควบคุม วางแผน ตัดสินใจเกี่ยวกับ กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ทรัพย์สิน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐเช่นในประเทศเวียดนาม เกาหลี

เหนือ คิวบา

๒. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือระบบตลาด

- เอกชนหรือหน่วยธุรกิจต่าง ๆ มีอิสระในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- เน้นการแข่งขันของเอกชน เกิดการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเพื่อแย่งตลาดการขาย

เป็นไปตามกลไกราคา

- เอกชนมีสิทธิ์ในทรัพย์สินและปัจจัยการผลิต เงินสหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น

๓. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

- กิจกรรมทางเศรษฐกิจบางอย่างรัฐเป็นผู้ดำเนินการบางอย่างเอกชนดำเนินการ
- เอกชนมีสิทธิในทรัพย์สินมีเสรีภาพในการประกอบกิจกรรมภายใต้กฎหมาย มีการแข่งขัน ภายใต้กลไกราคา มีกำไร
- รัฐประกอบกิจกรรมที่เป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น
- รัฐเข้าแทรกแซงการผลิตของเอกชนเพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบ

หลักการและวิธีเลือกใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต

การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุดเพื่อให้มีใช้ตลอดไป ได้แก่

- ใช้เมื่อมีความจำเป็น
- เลือกใช้ปริมาณที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
- เลือกใช้ทรัพยากรและพลังงานทดแทน
- หลีกเลี่ยงการสร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อม
- การนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ประกอบการ

๑. ซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค ไม่ปลอมแปลงสารที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และจำหน่ายในราคาที่ยุติธรรม
๒. ตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับลูกค้า
๓. อดทนต่อการทำงาน และยอมรับคำตำหนิของผู้บริโภค
๔. ขยันขันแข็งและพากเพียร
๕. รักอาชีพของตนเอง
๖. หมั่นศึกษาค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ ให้ก้าวหน้าและ รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตให้ดีขึ้น
๗. มีความรับผิดชอบในสินค้าของตนเอง
๘. รู้จักประหยัดเวลาแรงงานและวัสดุในการผลิต
๙. ไม่ทิ้งน้ำที่เหลือจากการหมักแหม่งกะพูนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้คนในทุกๆ สังคมโดยจะเกี่ยวข้องกับการใช้บริการ และการใช้สินค้า เช่น มนุษย์มีความต้องการอาหารยารักษาโรค มนุษย์จำเป็นต้องใช้บริการรถโดยสาร รถประจำทาง เครื่องบิน เป็นต้น เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อสื่อสาร การใช้เอทีเอ็ม ดังนั้นการใช้บริการต่างๆ หรือการบริโภค จำเป็นต้องได้มีคุณภาพอย่างถูกต้อง และได้มาตรฐานตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาเอาไว้ จึงทำให้รัฐบาลซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้คุ้มครองดูแลประชาชนเมื่อไหร่ก็ตามที่พบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายจากการใช้สินค้าและบริการจะต้องรีบเข้ามาคุ้มครอง และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างทันท่วงทีให้แก่ประชาชน

ข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภค

- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค (สคบ.)
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

สิทธิผู้บริโภค

- สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

ประโยชน์ของการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

- ผู้บริโภคจะได้รับทราบข่าวสาร เกี่ยวกับวิธีการเลือกซื้อสินค้าและเลือกใช้บริการที่ดีมีคุณภาพทำให้ได้รับความปลอดภัย ความเป็นธรรม และประหยัด
- ช่วยให้ผู้บริโภคได้รับรู้สิทธิของตนเองและรู้จักเรียกร้อง เมื่อได้รับความเสียหายและความเดือดร้อนจากการใช้สินค้าและบริการเป็นการสร้างนิสัยในการบริโภคให้แก่ผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมปลานามัย ประหยัดและสามารถใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

ความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชีย

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

หมายถึง การที่ประเทศตั้งแต่สองประเทศขึ้นไปมารวมกลุ่มกันอย่างเป็นทางการ เพื่อมาทำความตกลงร่วมมือกันเปิดเสรีการค้าหรือให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรระหว่างกัน โดยยังคงกีดกันการค้ากับประเทศนอกกลุ่มประเทศที่จะมารวมกลุ่มส่วนใหญ่เป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน หรือมีอาณาเขตติดต่อกันหรือประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสำคัญ ดังนี้

๑. **ทำให้ตลาดขยายตัว** เมื่อประเทศในภูมิภาคมารวมกลุ่มกันก็จะมีข้อตกลงเพื่อลดหรือยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกันในทุกด้านเพื่อให้การค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่มไม่ถูกจำกัดด้วยอุปสรรคทางการค้า มีข้อตกลงแบ่งงาน การผลิตมุ่งความร่วมมือด้าน ส่วนแบ่งตลาด ทำให้การค้าภายในกลุ่มขยายตัวกว้างขวางมากขึ้น

๒. **ปัจจัยการผลิตเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีมากขึ้น** ซึ่งได้แก่ แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีมากขึ้น ทำให้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ถูกนำไปใช้ได้เต็มที่ก่อให้เกิดรายได้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตเพิ่มมากขึ้น เช่น แรงงานที่ว่างงานในประเทศหนึ่ง อาจเคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศที่มีความต้องการแรงงานมากก็ได้

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของไทยในภูมิภาคเอเชีย

๑. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC)

เกิดจากการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ และรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศในประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ๑๒ ประเทศ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๒ สมาชิกก่อตั้ง คือ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และไทย ประเทศที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกในเวลาต่อมาคือ จีน ฮองกง ฮ่องกง ไต้หวัน เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี และชิลี ล่าสุด คือเปรู สหพันธรัฐรัสเซีย และเวียดนาม เอเปคจึงมีสมาชิกทั้งสิ้น ๒๑ ประเทศเป็นองค์การทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก

วัตถุประสงค์สำคัญของเอเปคเพื่อให้เป็นเวทีปรึกษาหารือกันในการส่งเสริม และลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน การร่วมมือในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก การถ่ายทอดเทคโนโลยี ฯลฯ เอเปคมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศสิงคโปร์

๒. สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน(Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)

ก่อตั้งเมื่อ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยลงนามกันที่กรุงเทพฯ โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของ ๕ ประเทศ คือไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดสมาคมนี้ คือประเทศไทย ปัจจุบันสมาคมอาเซียนมีสมาชิก ๑๐ ประเทศโดยรับบรูไนเข้าเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๗ เวียดนามในพ.ศ.๒๕๓๘ ลาวและพม่าในพ.ศ.๒๕๔๐ และกัมพูชาในพ.ศ. ๒๕๔๑

วัตถุประสงค์สำคัญของสมาคมอาเซียนคือ เพื่อเร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหารความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่สำคัญได้แก่

๑. **เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)**เป็นความร่วมมือทางการค้าที่เกิดขึ้นในพ.ศ. ๒๕๓๕ หลักการสำคัญคือ ลดภาษีศุลกากรระหว่างกันเหลือร้อยละ ๐-๕ ภายใน ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๔)

๒. **โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Project : AIP)**เป็นโครงการขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในแต่ละประเทศ เพื่อผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่อยู่ในความต้องการ ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ โดยตกลงให้อินโดนีเซียและมาเลเซียผลิตปุ๋ยยูเรีย ฟิลิปปินส์ผลิตปุ๋ยฟอสเฟต สิงคโปร์ผลิตเครื่องยนต์ดีเซล และไทยผลิตหินเกลือโซดาแอช ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงความตกลง คือ ฟิลิปปินส์ผลิตทองแดงแปรรูป สิงคโปร์ยกเลิกโครงการ ไทยทำเหมืองแร่โพแทชที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จ.ชัยภูมิ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาเซียนพ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนอินโดนีเซียและมาเลเซียยังคงผลิตปุ๋ยยูเรียต่อไป

๓. **โครงการความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียนหรือไอโก (ASEAN Industrial Cooperation Scheme : AICO)**เป็นโครงการแบ่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมแล้วส่งออกไปขายในอาเซียน โดยผู้ผลิตจะต้องเป็นภาคเอกชนอย่างน้อย ๒ บริษัทจากประเทศสมาชิกอย่างน้อย ๒ ประเทศ สินค้าในโครงการจะได้รับการลดภาษีอากรเหลือร้อยละ ๐-๕ ทั้งนี้ ภาคเอกชนของไทยได้ร่วมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ

๔. **เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area : AIA)**ตั้งขึ้นพ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อส่งเสริมการลงทุนร่วมกัน เพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจกรรมด้านการลงทุน ส่งเสริมการไหลเวียนของเงินทุน

๓. เขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตา (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๔ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๕ ที่ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ซึ่งขณะนั้นประกอบด้วยอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์

บรูไนและไทยได้ลงนามในการตกลงที่จะจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการค้าสินค้าภายในกลุ่มอาเซียนเป็นไปโดยเสรี เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติสู่ภูมิภาคอาเซียน และเพื่อรองรับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าโลกที่จะเสรียิ่งขึ้นเนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าเกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆทั่วโลก และกลุ่มประเทศสังคมนิยมเริ่มมีการปรับตัวสู่ระบบเศรษฐกิจเสรี ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางการส่งออกและการลงทุนของอาเซียน ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนจึงได้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น โดยมีข้อตกลงจะลดอัตราภาษีศุลกากรภายในกลุ่มประเทศอาเซียนให้อยู่ในระดับร้อยละ ๐-๕ ภายใน ๑๕ ปีโดยเริ่มจากวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๖ ต่อมาได้ย่นระยะเวลาลงเหลือ ๑๐ ปี โดยให้สิ้นสุดการลดภาษีในพ.ศ.๒๕๔๖ ยกเว้นสมาชิกใหม่ของอาเซียนได้รับการผ่อนผันขยายเวลาออกไป

ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

๑. เพิ่มอำนาจต่อรอง การรวมกลุ่มเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันย่อมเป็นการเพิ่มพลังทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก และเพิ่มอำนาจต่อรองกับประเทศคู่ค้าในอันที่จะติดต่อค้าขายให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศสมาชิก

๒. เพิ่มปริมาณการค้า การที่ประเทศสมาชิกของกลุ่มผ่อนคลายกฎเกณฑ์ทางการค้า การลดกำแพงภาษีและด้านการตลาดให้แก่กันและกัน ย่อมเป็นการส่งเสริมให้ปริมาณการค้าของประเทศสมาชิกขยายตัว

๓. เพิ่มการผลิตสินค้าเฉพาะอย่าง การตกลงให้ประเทศสมาชิกทำการผลิตสินค้าเฉพาะอย่าง ที่ตนถนัดและมีทรัพยากรที่เหมาะสม จะช่วยให้มีต้นทุนต่ำผู้ผลิตมีกำไรดีขึ้นจากการผลิตปริมาณมากอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เพิ่มขนาดของตลาด การลดเงื่อนไขทางการค้าและการลดหย่อนภาษีให้แก่ประเทศสมาชิกในกลุ่มและนอกกลุ่ม ช่วยให้ประเทศต่าง ๆ มีตลาดที่จะส่งสินค้าออกไปขายได้กว้างขวางมากขึ้น เช่น กลุ่มอาเซียนและกลุ่มประเทศเศรษฐกิจประชาคมหรือยกเลิกภาษีสำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิกในกลุ่มและนอกกลุ่มบางประเทศ ทำให้สินค้าเกษตรของไทยมีตลาดกว้างขวางมากขึ้น

ประโยชน์ของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๗ ประการ ในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศสมาชิก ดังนี้

๑. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
๒. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
๓. เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
๕. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริม การศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๖. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการ ปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม
๗. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การ ความร่วมมือแห่ง ภูมิภาคอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

ระบบเศรษฐกิจของประเทศในทวีปเอเชีย

ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่ใหญ่ที่สุดของโลกมีประชาชนคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของประชากรโลก ภูมิภาคนี้มีทั้งที่เป็นชั้นดินเย็นแห้งคงตัว ป่าชื้น ทะเลทรายมียอดเขาเอเวอเรสต์ซึ่งเป็น จุดสูงสุดของโลก ทวีปเอเชียประกอบด้วย ๔๘ ประเทศ สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มประเทศ ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ได้ ๕ กลุ่มคือ

- เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
- เอเชียใต้
- เอเชียกลาง
- เอเชียตะวันออก
- เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ประเทศในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ส่วนใหญ่มีภูมิภาคค่อนข้างแห้งแล้งมีทะเลทราย กว้างขวาง โดยเฉพาะแถบคาบสมุทรอาหรับและตอนเหนือของประเทศซีเรียส่วนประเทศตุรกี โดยเฉพาะส่วนที่อยู่ด้านตะวันตกและรอบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นพื้นที่เพาะปลูกและป่าไม้ การเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่มีระบบชลประทานเพียงพอจึงต้องอาศัยแม่น้ำไทกริสยูเฟรทีสเป็น หลัก ประเทศที่มีแหล่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติมาก เช่น ซาอุดีอาระเบีย คูเวต กาตาร์

ด้วยเหตุนี้ รายได้ประชาชาติของประเทศดังกล่าว เช่น อิสราเอล จึงมาจากทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็เป็นรายได้จากพืชผลผลิต

สินค้านำเข้าข้าวและส่งออกของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่น่าสนใจ เช่น

๑.๑ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักร เคมีภัณฑ์ รถยนต์ อาหารสำเร็จรูป สิ่งทอ
สินค้านำส่งออก ได้แก่ รองเท้า น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

๑.๒ ประเทศอิหร่าน

สินค้านำเข้า ได้แก่ อาหาร วัสดุก่อสร้าง ยานพาหนะ อะไหล่ เครื่องนุ่งห่ม
สินค้านำส่งออก ได้แก่ น้ำมัน ผลิตภัณฑ์ ปุ๋ย

๒. เอเชียใต้

เอเชียใต้แยกจากส่วนอื่นของเอเชียด้วยเทือกเขาหิมาลัย เอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศ ๘ ประเทศ ได้แก่ เนปาล บังกลาเทศ ปากีสถาน ภูฏาน มัลดีฟส์ ศรีลังกา อัฟกานิสถาน และอินเดีย ประเทศกลุ่มนี้จัดได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนารายได้หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัวของประชากรต่ำถึงค่อนข้างต่ำ ประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูงสุดคือ ศรีลังกา

๓. เอเชียกลางและเอเชียตะวันออก

เอเชียกลางและเอเชียตะวันออกครอบคลุมอาณาเขตตั้งแต่เทือกเขาที่ปกคลุมด้วยหิมะของทิเบตทอดยาวขึ้นไปถึงทะเลทรายทางทิศเหนือ ส่วนทางทิศตะวันออกติดกับภูมิประเทศหลากหลายรูปแบบของจีน และประเทศต่างที่เป็นเกาะประเทศที่อยู่ในเอเชียกลางและเอเชียตะวันออก รวมทั้งหมด ๑๖ ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรสูงที่สุดในกลุ่มประเทศเอเชียกลางและเอเชียตะวันออกสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แต่ในปัจจุบันได้นำระบบทุนนิยมเข้าไปใช้ในบางเขตของประเทศ ในบริเวณที่เรียกกันว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีถ่านหินมาก รวมทั้งยังมีแร่เชื้อเพลิงและแร่อุตสาหกรรมอื่นๆ คาดกันว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนจะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้อยู่ในระดับแนวหน้าของโลกได้ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากประกอบด้วยนโยบายเศรษฐกิจที่มีความเป็นเสรีนิยมมากขึ้นดังกล่าว

สินค้านำเข้าข้าวและส่งออกของกลุ่มประเทศเอเชียกลางและเอเชียตะวันออกที่น่าสนใจ เช่น

๓.๑ ประเทศจีน

สินค้านำเข้า ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันปิโตรเลียมดิบและน้ำมันดิบ ชิ้นส่วนวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สินแร่ และเครื่องจักรฯ

สินค้าส่งออก ได้แก่ ชิ้นส่วนและวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องกระเป่าเดินทางเฟอร์นิเจอร์และส่วนประกอบ

๓.๒ ประเทศญี่ปุ่น

สินค้านำเข้า ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร เครื่องบริโภค วัตถุดิบในการผลิต

สินค้าส่งออก ได้แก่ เครื่องจักรในการขนส่ง เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันปาล์ม เคมีภัณฑ์

๔. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกลักษณ์ที่ชัดเจนทางด้านภูมิศาสตร์ของภูมิภาคนี้ คือ ด้านในของภูมิภาคมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย ๑๐ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย พม่า มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน ประเทศที่อยู่ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

เศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคนี้โดยพื้นฐานดั้งเดิมขึ้นกับภาคเกษตรและการทำป่าไม้ แต่ปัจจุบันได้เริ่มพัฒนาภาคอุตสาหกรรมจนสามารถส่งเป็นสินค้าออกแข่งขันในตลาดโลกได้ นอกจากนี้ประเทศในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่เป็นมีแหล่งทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และแร่ธาตุที่สำคัญจำนวนมากหลายประเทศจึงมีรายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

สินค้านำเข้าข้าวและส่งออกของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่น่าสนใจ เช่น

๔.๑ ประเทศมาเลเซีย

สินค้านำเข้า ได้แก่ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และอุปกรณ์เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การขนส่งผลิตภัณฑ์โลหะ

สินค้าส่งออก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันปาล์ม เคมีภัณฑ์

๔.๒ ประเทศสิงคโปร์

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า

สินค้าส่งออก ได้แก่ เครื่องจักรกล ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์

อาหาร

๔.๓ ประเทศบรูไน

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรอุตสาหกรรม เครื่องยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้า การเกษตร ประเภทข้าวและผลไม้

สินค้าส่งออก ได้แก่ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ

๔.๔ ประเทศลาว

สินค้านำเข้า ได้แก่ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เครื่องจักร และอุปกรณ์เคมีภัณฑ์
อุปกรณ์การขนส่งผลิตภัณฑ์โลหะเครื่องอุปโภคบริโภค

สินค้าส่งออก ได้แก่ ไม้ซุง ไม้แปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ สินแร่โลหะ ถ่านหินเสื้อผ้า
สำเร็จรูป

๔.๕ ประเทศกัมพูชา

สินค้านำเข้า ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมวัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรยานพาหนะ
เครื่องใช้ไฟฟ้าเครื่องตีพิมพ์ ผ้าผืนผลิตภัณฑ์ยาง

สินค้าส่งออก ได้แก่ เสื้อผ้า สิ่งทอ รองเท้าปลา ไม้ ยางพาราบุหรี ข้าว ข้าวโพด

๔.๖ ประเทศเวียดนาม

สินค้านำเข้า ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูปเหล็กและเหล็กกล้าเส้นใย สิ่งทอ
เครื่องใช้ไฟฟ้า

สินค้าส่งออก ได้แก่ เสื้อผ้า สิ่งทอ น้ำมันดิบ อาหารทะเลข้าว ยางพารา กาแฟ

๔.๗ ประเทศไทย

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์น้ำมัน ก๊าซยานยนต์

สินค้าส่งออก ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ผลิตภัณฑ์เนื้อไก่ ไก่ ัญญูมณี

สิ่งทอ

๔.๘ ประเทศพม่า

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักร ใยสังเคราะห์ น้ำมันสำเร็จรูป

สินค้าส่งออก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติสิ่งทอ ไม้ซุง

๔.๙ ประเทศอินโดนีเซีย

สินค้านำเข้า ได้แก่ น้ำมัน เหล็กท่อเหล็ก ผลิตภัณฑ์เหล็กสิ่งทอ เคมีภัณฑ์
เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า

สินค้าส่งออก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุ ถ่านหิน ผลิตภัณฑ์จากไม้ สิ่งทอ

๔.๑๐ ประเทศฟิลิปปินส์

สินค้านำเข้า ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกลและ
เครื่องมือ เครื่องใช้ในการขนส่ง เหล็กและเหล็กกล้า เส้นใยสิ่งทอ ัญพิช เคมีภัณฑ์ผลิตภัณฑ์
พลาสติก

สินค้าส่งออก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ
เครื่องจักรกล เครื่องมือ เครื่องใช้ในการขนส่ง เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์ทองแดง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
น้ำมันมะพร้าว และผลไม้

กิจกรรมท้ายบทที่ ๓

คำสั่ง ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาคหมายถึงอะไร

แนวตอบ

เศรษฐศาสตร์จุลภาค เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยเศรษฐกิจย่อยๆ ภายใต้ขอบเขตของทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุด เช่น พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ผลิตว่าจะผลิตสินค้าและบริการอะไร ปริมาณเท่าใด ควรกำหนดราคาเท่าใด และจะจำหน่ายจ่ายแจกอย่างไร เป็นต้น รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคของบุคคลครัวเรือนและหน่วยธุรกิจอุปสงค์ของผู้บริโภค กลไกของราคา การกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต เช่น ค่าแรงของคนงานค่าเช่าที่ดิน กำไรของผู้ประกอบการ เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "ราคา" ของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือของปัจจัยการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง

เศรษฐศาสตร์มหภาค เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของทั้งระบบโดยรวม ได้แก่ รายได้ประชาชาติ ปริมาณเงิน ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การบริโภค การออมและการลงทุน การจ้างงานโดยรวม การค้าระหว่างประเทศ การหารายได้ และการใช้จ่ายของรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้น ในเศรษฐศาสตร์มหภาค จึงไม่ได้มุ่งที่ผู้บริโภคหรือผู้ผลิตคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นการพิจารณาในภาพรวม โดยเป้าหมายที่สำคัญของเศรษฐศาสตร์มหภาคอยู่ที่เรื่อง การจ้างงานเต็มที่ การรักษาเสถียรภาพทางด้านราคาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

๒. ประโยชน์ของการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค มีประโยชน์อย่างไร

แนวตอบ- ผู้บริโภคจะได้รับทราบข่าวสาร เกี่ยวกับวิธีการเลือกซื้อสินค้าและเลือกใช้บริการที่ดี มีคุณภาพทำให้ได้รับความปลอดภัย ความเป็นธรรม และประหยัด

-ช่วยให้ผู้บริโภคได้รับรู้สิทธิของตนเองและรู้จักเรียกร้อง เมื่อได้รับความเสียหายและความเดือดร้อนจากการใช้สินค้าและบริการเป็นการสร้างนิสัยในการบริโภคให้แก่ผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมพลานามัย ประหยัดและสามารถใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

๓.จงอธิบายความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย

แนวตอบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสำคัญ ดังนี้

๑. ทำให้ตลาดขยายตัว เมื่อประเทศในภูมิภาคมารวมกลุ่มกันก็จะมีข้อตกลงเพื่อลดหรือยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกันในทุกด้าน เพื่อให้การค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่ม

ไม่ถูกจำกัดด้วยอุปสรรคทางการค้า มีข้อตกลงแบ่งงาน การผลิตมุ่งความร่วมมือด้าน ส่วนแบ่งตลาด ทำให้การค้าภายในกลุ่มขยายตัวกว้างขวางมากขึ้น

๒. ปัจจัยการผลิตเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งได้แก่ แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีมากขึ้น ทำให้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ถูกนำไปใช้ได้ อย่างเต็มที่ก่อให้เกิดรายได้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตเพิ่มมากขึ้น เช่น แรงงานที่ว่างงานในประเทศหนึ่ง อาจเคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศที่มีความต้องการแรงงานมากก็ได้

๔. จงอธิบายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย มาโดยสังเขป

แนวตอบ ในทวีปเอเชียมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกลุ่มสำคัญ ๆ ดังนี้

๑. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC)

เกิดจากการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ และรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศในประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ๑๒ ประเทศ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๒ สมาชิกก่อตั้ง คือ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และไทย ประเทศที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกในเวลาต่อมาคือ จีน ฮองกง ไต้หวัน เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี และชิลี ล่าสุด คือเปรู สหพันธ์รัฐรัสเซีย และเวียดนาม เอเปคจึงมีสมาชิกทั้งสิ้น ๒๑ ประเทศเป็นองค์การทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก

วัตถุประสงค์สำคัญของเอเปคเพื่อให้เป็นเวทีปรึกษาหารือกันในการส่งเสริม และลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน การร่วมมือในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก การถ่ายทอดเทคโนโลยี ฯลฯ เอเปคมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศสิงคโปร์

๒. สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)

ก่อตั้งเมื่อ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยลงนามกันที่กรุงเทพฯ โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของ ๕ ประเทศ คือไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดสมาคมนี้ คือประเทศไทย ปัจจุบันสมาคมอาเซียนมีสมาชิก ๑๐ ประเทศ

วัตถุประสงค์สำคัญของสมาคมอาเซียนคือ เพื่อเร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหารความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่สำคัญได้แก่

๑. เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) หลักการสำคัญคือลดภาษีศุลกากรระหว่างกันเหลือร้อยละ ๐-๕ ภายใน ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๔)

๒. โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Project : AIP) เป็นโครงการขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในแต่ละประเทศ เพื่อผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่อยู่ในความต้องการ ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ โดยตกลงให้อินโดนีเซียและมาเลเซียผลิตปุ๋ยยูเรีย ฟิลิปปินส์ผลิตปุ๋ยฟอสเฟต สิงคโปร์ผลิตเครื่องยนต์ดีเซล และไทยผลิตหินเกลือโซดาแอช ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงความตกลง คือ ฟิลิปปินส์ผลิตทองแดงแปรรูป สิงคโปร์ยกเลิกโครงการ ไทยทำเหมืองแร่โพแทชที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จ.ชัยภูมิ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาเซียน พ.ศ.๒๕๓๔ ส่วนอินโดนีเซียและมาเลเซียยังคงผลิตปุ๋ยยูเรียต่อไป

๓. โครงการความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียนหรือไอโก (ASEAN Industrial Cooperation Scheme : AICO) เป็นโครงการแบ่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมแล้วส่งออกไปขายในอาเซียน โดยผู้ผลิตจะต้องเป็นภาคเอกชนอย่างน้อย ๒ บริษัทจากประเทศสมาชิกอย่างน้อย ๒ ประเทศ สินค้าในโครงการจะได้รับการลดภาษีอากรเหลือร้อยละ ๐-๕ ทันที ภาคเอกชนของไทยได้ร่วมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ

๔. เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area : AIA) ตั้งขึ้นพ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อส่งเสริมการลงทุนร่วมกัน เพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจกรรมด้านการลงทุน ส่งเสริมการไหลเวียนของเงินทุน

๓. เขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตา (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๔ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๕ ที่ประเทศสิงคโปร์ ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ซึ่งขณะนั้นประกอบด้วยอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไนและไทยได้ลงนามในการตกลงที่จะจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการค้าสินค้าภายในกลุ่มอาเซียนเป็นไปโดยเสรี เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติสู่ภูมิภาคอาเซียน และเพื่อรองรับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าโลกที่จะเสรียิ่งขึ้นเนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าเกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆทั่วโลก และกลุ่มประเทศสังคมนิยมเริ่มมีการปรับตัวสู่ระบบเศรษฐกิจเสรี ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางด้านการส่งออกและการลงทุนของอาเซียน ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนจึงได้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น โดยมีข้อตกลงจะลดอัตราภาษีศุลกากรภายในกลุ่มประเทศอาเซียนให้อยู่ในระดับร้อยละ ๐-๕ ภายใน ๑๕ ปีโดยเริ่มจากวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๖ ต่อมาได้ย่นระยะเวลาลงเหลือ ๑๐ ปี โดยให้สิ้นสุดการลดภาษีใน พ.ศ.๒๕๔๖ ยกเว้นสมาชิกใหม่ของอาเซียนได้รับการผ่อนผันขยายเวลาออกไป

๕. จงอธิบายประโยชน์ของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แนวตอบ ประโยชน์ของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีดังนี้

๑. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
๒. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
๓. เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
๕. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๖. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม
๗. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การ ความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

บทที่ ๔

การเมืองการปกครอง

ที่การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้อำนาจที่ได้มาเพื่อสร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน ส่วนการปกครองเป็นการทำงานของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะดำเนินการตามกฎหมายและนโยบายที่รัฐมอบให้ดำเนินการ โดยมุ่งที่จะสร้าง ความผาสุก ความเป็นระเบียบ ความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในสังคมภายใต้รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยและแบบเผด็จการ

รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ในประเทศประชาธิปไตยนั้น ไม่ได้มีรูปแบบการปกครองเหมือนกันทั้งหมด นักวิชาการได้พยายามเสนอหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่อาจใช้แบ่งรูปแบบการปกครองของประเทศประชาธิปไตยมากมายด้วยกัน สรุปได้เป็น ๒ หลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. หลักประมุขของประเทศ แบ่งรูปแบบประชาธิปไตยได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑) มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์จะทรงใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของปวงชนโดยใช้อำนาจแยกกันเป็น ๓ ทางคือ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการโดยผ่านทางศาล ส่วนองค์พระมหากษัตริย์จะทรงเป็นกลางในทางการเมือง เช่น ไทย อังกฤษ กัมพูชา ซาอุดีอาระเบีย เลโซโท โมร็อกโก เบลเยียม ลิกเตนสไตน์ เป็นต้น

๒) มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชนเช่น เบลารุส ตุรกี อาร์เมเนีย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินเดีย

๒. หลักการรวมและการแยกอำนาจ แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ

๑) แบบรัฐสภา ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ได้แก่ การมีเฉพาะผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวหรืออาจมี ๒ สภาก็ได้ มีทั้งสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตัวแทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาซึ่งเป็นสภาของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนมากสมาชิกได้มาจากการแต่งตั้ง แต่สมาชิกวุฒิสภาในบางประเทศก็มาจากการเลือกตั้ง ชื่อสภาอาจเรียกต่างกันได้ เช่น ในอังกฤษเรียกสภาผู้แทนราษฎรว่า สภาล่าง และวุฒิสภาว่า สภาสูงหรือสภาขุนนาง แต่โดยหลักการสภาทั้งสองต้องประชุมร่วมกันรวมกันเป็น รัฐสภา ผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร คือมีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่อใช้ปกครองประเทศ และมีอำนาจบริหารในการให้ความเห็นชอบหรือจัดตั้งรัฐบาล และควบคุมการบริหารของรัฐบาลด้วย คือ รัฐบาลบริหารด้วยความไว้วางใจของรัฐสภา ในทางปฏิบัติถือกัน

เป็นหลักเกณฑ์ว่า สมาชิกสภากลุ่มหรือพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากสนับสนุนจะได้สิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง แต่รัฐบาลจะต้องอยู่ในความควบคุมของสมาชิกสภา ลักษณะดังกล่าวนี้ รัฐสภาและรัฐบาลต่างทำหน้าที่ของตน แต่รัฐสภาควบคุมรัฐบาลด้วยกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ และอาจลงมติไม่ไว้วางใจเพื่อให้รัฐบาลลาออกได้ ส่วนรัฐบาลก็อาจยุบสภาได้

๒) แบบประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบรัฐสภา การมีรัฐสภาเหมือนกัน แต่มีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ การมีประธานาธิบดีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร โดยประธานาธิบดีมีสิทธิและหน้าที่ในการจะแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อบริหารประเทศและรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนอำนาจนิติบัญญัตินั้นก็ยังคงตกอยู่ที่รัฐสภา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีนี้ ทั้งประธานาธิบดีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็ได้รับเลือกจากประชาชน ทั้งสองฝ่าย จึงต้องรับผิดชอบต่อตรงต่อประชาชน ส่วนอำนาจตุลาการยังคงเป็นอิสระ ฉะนั้นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ต่างก็เป็นอิสระและแยกกัน สถาบันผู้ใช้อำนาจทั้งสามจะเป็นตัวที่คอยยับยั้งและถ่วงดุลกันและกัน ไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น การปกครองของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

๓) แบบกึ่งรัฐสภา กึ่งประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบนี้ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขของรัฐและบริหารราชการแผ่นดินร่วมกับนายกรัฐมนตรี ในด้านการบริหารนั้น นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามประกาศใช้กฎหมาย และคณะรัฐมนตรีก็ยังคงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร แต่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ส่วนรัฐสภาเองก็ยังคงทำหน้าที่สำคัญ คือ ออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ประธานาธิบดีในระบอบประชาธิปไตย แบบนี้เป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศและการเมืองโดยทั่วไป ทั้งยังทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีอำนาจยุบสภาได้ด้วย จึงมีอำนาจมาก เช่น อินเดีย ฝรั่งเศส

รูปแบบการปกครองแบบเผด็จการ

ลัทธิเผด็จการมีอยู่คู่กับสังคมโลกมาตั้งแต่มนุษย์รวมกันเป็นสังคมยุคแรก ๆ เช่น สังคมเผ่าที่มีหัวหน้าเผ่าที่เป็นผู้ที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ ปัจจุบัน สังคมได้วิวัฒนาการไปมาก รูปแบบการปกครองของลัทธิเผด็จการก็มีหลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศนั้น ๆ ได้พยายามที่จะเอาลัทธินี้มาเสริมแต่งให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของตน เนื่องจากผู้นำเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ตนอยู่ในอำนาจนานมากที่สุดแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑. เติ้จการอำนาจนิยม

หมายถึง การปกครองที่ใช้อำนาจเป็นหลักเกณฑ์สำคัญ โดยมีอำนาจเป็นวิธีทางและจุดหมายปลายทาง รัฐบาลจะเข้าคุมสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน และไม่ยอมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีการตรวจสอบหรือใช้อำนาจสั่งปิดหนังสือพิมพ์โดยอ้างลัทธิชาตินิยมมาสร้างความชอบธรรมมาใช้กับอำนาจของตน แต่รัฐจะยังคงให้เสรีภาพในทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ ประชาชนสามารถเลือกนับถือศาสนา ดำเนินชีวิตส่วนตัว และ ธุรกิจอย่างเป็นอิสระพอเหมาะสม เติ้จการอำนาจนิยมจะมีการลงโทษผู้กระทำผิดต่อเกณฑ์ของบ้านเมืองอย่างรุนแรง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ผู้นำอำนาจนิยมนั้นจะพยายามแสวงหาอำนาจ และเมื่อได้อำนาจจะใช้อำนาจบีบบังคับและกำจัดฝ่ายตรงข้ามหรือศัตรูทางการเมือง หรือแม้แต่กลุ่มทางการเมืองอื่น ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรืออาจได้รับผลกระทบแต่เพียงเล็กน้อยเนื่องจากกลุ่มดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นศัตรูทางการเมืองโดยตรง

๒. เติ้จการเบ็ดเสร็จ

หมายถึง การปกครองที่มีผู้นำซึ่งมีอำนาจสูงสุดเป็นผู้ใช้อำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว และอำนาจยังสามารถกำหนดจุดหมายปลายทางและวิธีการต่าง ๆ ได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัดโดยพยายามสร้างอุดมการณ์ขึ้นมาเพื่อให้เกิดความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจนั้น ๆ เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา แต่ผู้พรรคเพียงคนเดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าควบคุมอำนาจ พยายามสร้างความสำนึกให้ประชาชนเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามอำนาจรัฐหรือคำสั่งผิดอย่างรุนแรง เติ้จการประเภทนี้ใช้ความรุนแรงสังคมที่ปกครองโดยลัทธิเติ้จการเบ็ดเสร็จ จึงมีสภาพเป็น อาณาจักรแห่งความกลัวประชาชนไม่แน่ใจในสภาพของตนเอง ประชาชนจึงไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือคัดค้านผู้นำจะว่าเป็นอาชญากรที่ต่อต้านรัฐ และจะถูกกำจัดออกไป

หลักการของระบอบเติ้จการ

การเมืองการปกครองระบอบเติ้จการมีลักษณะเด่นอยู่ที่การรวมอำนาจในทางการเมืองการปกครองไว้ที่บุคคลเพียงคนเดียว คณะเดียว หรือพวกเดียว โดยบุคคล คณะบุคคล หรือดังกล่าวสารถใช้อำนาจนั้นควบคุมบังคับประชาชนได้โดยเด็ดขาด หากประชาชนคนใดคัดค้านผู้นำหรือคณะผู้นำก็จะถูกลงโทษด้วยมาตรการต่างๆ อาจสรุปหลักการของระบอบเติ้จการพอสังเขปได้ ดังนี้

๑. ผู้นำคนเดียว หรือคณะผู้นำของกองทัพ หรือพรรคการเมืองเพียงกลุ่มเดียว มีอำนาจสูงสุดในการปกครองและสามารถใช้อำนาจนั้นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องฟังเสียงของคนส่วนใหญ่ในประเทศ

๒. การรักษาความมั่นคงของผู้นำหรือคณะผู้นำสำคัญกว่าการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประชาชนไม่สามารถจะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของผู้นำอย่างเปิดเผยได้

๓. ผู้นำหรือคณะผู้นำสามารถที่จะอยู่ในอำนาจได้ตลอดชีวิต หรือนานเท่าที่กลุ่มผู้ร่วมงานหรือกองทัพยังให้การสนับสนุน ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิที่จะเปลี่ยนผู้นำได้

๔. รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญและรัฐสภา ไม่มีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมืองเหมือนในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญเป็นเพียงแค่รากฐานอำนาจของผู้นำหรือคณะผู้นำเท่านั้น

ข้อดี ข้อเสียของการปกครองแต่ละรูปแบบ

ระบอบการปกครองแต่ละรูปแบบย่อมมีส่วนดีและส่วนด้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความรู้ความเข้าใจและระดับการศึกษาของคนในชาติ รวมถึงภาวะเศรษฐกิจ และสภาพสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาต่างๆ ภายในสังคม เช่น ความอดอยาก ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ลัทธิความเชื่อและอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นมูลเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้มีการจัดระบบการปกครอง เป็น ๒ ระบบใหญ่ๆ คือระบบประชาธิปไตยกับระบบเผด็จการ

ข้อดีของการปกครองแบบประชาธิปไตย

๑. ช่วยให้ประชาชนมีส่วนในการปกครองตนเองได้
๒. ช่วยให้รัฐบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชนสามารถสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมได้
๓. ช่วยให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
๔. ช่วยให้บุคคลสามารถสำนึกในผลประโยชน์อันชอบธรรมของตนเอง และส่วนรวม
๕. ช่วยให้บุคคลเป็นผู้ที่ยึดในหลักการที่ถูกต้อง มีระเบียบวินัย
๖. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในจริยธรรมและคุณธรรมที่จะใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมเดียวกันด้วยดี
๗. ช่วยให้การปกครองมีเสถียรภาพมั่นคง เป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก
๘. ช่วยให้ประเทศมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสงบสุข
๙. ช่วยพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้าประชาชนกินดีอยู่ดี

ข้อเสียของการปกครองแบบประชาธิปไตย

๑. แม้ว่าหลักการดี แต่การบรรลุเป้าหมายนั้นค่อนข้างยากทฤษฎีกับปฏิบัติอาจไม่สอดคล้องกัน
๒. รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนอาจจะอ่อนแอและไม่มีประสิทธิภาพ
๓. พรรคการเมืองที่มีอำนาจและอิทธิพลในการปกครองบางพรรคอาจจะผูกขาดอำนาจหรือทำไปเพื่อประโยชน์ตน

๔. อาจจะมีการปลุกกระดมผู้นำประชาชนในทางที่มีชอบ
๕. เป็นการปกครองที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเช่น ค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้งระดับต่างๆ
๖. ผู้แทนราษฎรอาจจะเห็นแก่ประโยชน์ของท้องถิ่นของตนมากกว่าของประเทศโดย
ส่วนรวม
๗. อาจมีการใช้เสียงข้างมากกีดกันการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคล
๘. อาจมีการใช้กระบวนการทางประชาธิปไตยบางประการไปในทางที่มีชอบ
๙. อาจจะเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยแต่ภายนอก ส่วนภายในเป็นการปกครอง
โดยคนเพียงบางกลุ่มบางพวก
๑๐. ขาดความเข้าใจในการใช้สิทธิและหน้าที่
๑๑. อำนาจและอิทธิพลของระบบราชการที่มีมากขึ้น อาจจะทำให้ลดทอนสิทธิเสรีภาพของ
ประชาชน

ข้อดีของการปกครองแบบเผด็จการ

๑. ช่วยให้การปกครองมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างรวดเร็ว
๒. สามารถแก้ไขวิกฤตการณ์หรือภาวะฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว
๓. ยกย่องผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงเพื่อช่วยปรับปรุงประเทศให้ก้าวหน้า สร้างความ
เจริญก้าวหน้าและพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีและ
อุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่น
 - ประเทศเยอรมัน ในสมัยรัฐบาลนาซีภายใต้ฮิตเลอร์
 - ประเทศอิตาลีในสมัยรัฐบาลฟาสซิสต์ภายใต้มุสโสลินี
 - ประเทศโซเวียต ภายใต้การนำพรรคคอมมิวนิสต์
 - ประเทศจีน ภายใต้การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์

ข้อเสียของการปกครองแบบเผด็จการ

๑. จำกัดและขัดขวางสิทธิเสรีภาพของประชาชน
๒. สกัดกั้นมิให้ผู้มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเจริญก้าวหน้าของ
ประเทศ
๓. ผู้ปกครองและพรรคพวกอาจใช้อำนาจเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์
๔. ก่อให้เกิดการต่อต้าน ประเทศชาติขาดความสงบสุข
๕. ก่อให้เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจและสังคม อันเนื่องมาจากการผูกขาดอำนาจและ
ผลประโยชน์ของชนชั้นผู้นำและพวกพ้อง

กิจกรรมท้ายบทที่ ๔

๑. รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีอะไรบ้างจงอธิบาย

แนวตอบ นักวิชาการได้พยายามเสนอหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่อาจใช้แบ่งรูปแบบการปกครองของประเทศประชาธิปไตยมากมายด้วยกัน สรุปได้เป็น ๒ หลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. หลักประมุขของประเทศแบ่งรูปแบบประชาธิปไตยได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑) **มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข** พระมหากษัตริย์จะทรงใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของปวงชนโดยใช้อำนาจแยกกันเป็น ๓ ทางคือ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการโดยผ่านทางศาล ส่วนองค์พระมหากษัตริย์จะทรงเป็นกลางในทางการเมือง เช่น ไทย อังกฤษ กัมพูชา ซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

๒) **มีประธานาธิบดีเป็นประมุข** ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชนเช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินเดีย เป็นต้น

๒. หลักการรวมและการแยกอำนาจ แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ

๑) **แบบรัฐสภา** ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ได้แก่ การมีเฉพาะผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวหรืออาจมี ๒ สภาก็ได้ มีทั้งสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตัวแทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาซึ่งเป็นสภาของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนมากสมาชิกได้มาจากการแต่งตั้ง แต่สมาชิกวุฒิสภาในบางประเทศก็มาจากการเลือกตั้ง ชื่อสภาอาจเรียกต่างกันได้ เช่น ในอังกฤษเรียกสภาผู้แทนราษฎรว่า สภาล่างและวุฒิสภาว่า สภาสูงหรือสภาขุนนาง แต่โดยหลักการสภาทั้งสองต้องประชุมร่วมกันรวมกันเป็น รัฐสภา ผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร คือมีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่อใช้ปกครองประเทศ และมีอำนาจบริหารในการให้ความเห็นชอบหรือจัดตั้งรัฐบาล

๒) **แบบประธานาธิบดี** ระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบรัฐสภา การมีรัฐสภาเหมือนกัน แต่มีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ การมีประธานาธิบดีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร โดยประธานาธิบดีมีสิทธิและหน้าที่ในการจะแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อบริหารประเทศและรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนอำนาจนิติบัญญัตินั้นก็ยังคงตกอยู่ที่รัฐสภา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีนี้ ทั้งประธานาธิบดีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็ได้รับเลือกจากประชาชน ทั้งสองฝ่ายจึงต้องรับผิดชอบต่อประชาชน ส่วนอำนาจตุลาการยังคงเป็นอิสระ ฉะนั้นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ต่างก็เป็นอิสระและแยกกัน เช่น การปกครองของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

๓) **แบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี** ระบอบประชาธิปไตยแบบนี้ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขของรัฐและบริหารราชการแผ่นดินร่วมกับนายกรัฐมนตรี ในด้านการบริหารนั้น นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามประกาศใช้กฎหมาย และคณะรัฐมนตรีก็ยังคงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร แต่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ส่วนรัฐสภาเองก็ยังคงทำหน้าที่สำคัญ คือ ออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ประธานาธิบดีในระบอบประชาธิปไตยแบบนี้เป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศและการเมืองโดยทั่วๆ ไป ทั้งยังทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีอำนาจยุบสภาได้ด้วย จึงมีอำนาจมาก เช่น อินเดีย ฝรั่งเศส

๒.รูปแบบการปกครองแบบเผด็จการแบ่งออกเป็นกี่รูปแบบ อะไรบ้าง จงอธิบาย

แนวตอบ แบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑. **เผด็จการอำนาจนิยม** หมายถึง การปกครองที่ใช้อำนาจเป็นหลักเกณฑ์สำคัญ รัฐบาลจะเข้าควบคุมสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน และไม่ยอมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่รัฐจะยังคงให้เสรีภาพในทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือประชาชนสามารถเลือกนับถือศาสนา ดำเนินชีวิตส่วนตัวและ ธุรกิจอย่างเป็นอิสระพอเหมาะสม เผด็จการอำนาจนิยมจะมีการลงโทษผู้กระทำผิดต่อเกณฑ์ของบ้านเมืองอย่างรุนแรง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ผู้นำอำนาจนิยมนั้นจะพยายามแสวงหาอำนาจ และเมื่อได้อำนาจจะใช้อำนาจบีบบังคับและกำจัดฝ่ายตรงข้ามหรือศัตรูทางการเมือง

๒. **เผด็จการเบ็ดเสร็จ** หมายถึง การปกครองที่มีผู้นำซึ่งมีอำนาจสูงสุดเป็นผู้ใช้อำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว และอำนาจยังสามารถกำหนดจุดหมายปลายทางและวิธีการต่าง ๆ ได้ โดยไม่มีขอบเขตจำกัดโดยพยายามสร้างอุดมการณ์ขึ้นมาเพื่อให้เกิดความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจนั้น ๆ เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา แต่ผู้พรรคเพียงคนเดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าควบคุมอำนาจ พยายามสร้างความสำนึกให้ประชาชนเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามอำนาจรัฐหรือคำสั่งผิดอย่างรุนแรง เผด็จการประเภทนี้ใช้ความรุนแรงสังคมนิยมที่ปกครองโดยลัทธิเผด็จการ เบ็ดเสร็จ จึงมีสภาพเป็น อาณาจักรแห่งความกลัวประชาชนไม่แน่ใจในสภาพของตนเอง ประชาชนจึงไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือคัดค้านผู้นำจะว่าเป็นอาชญากรที่ต่อต้านรัฐ และจะถูกกำจัดออกไป

๓.หลักการของระบอบเผด็จการมีลักษณะอย่างไรบ้างจงอธิบาย

แนวตอบ การเมืองการปกครองระบอบเผด็จการมีลักษณะเด่นอยู่ที่การรวมอำนาจในทางการเมืองการปกครองไว้ที่บุคคลเพียงคนเดียว คณะเดียว หรือพวกเดียว โดยบุคคล คณะบุคคล หรือดังกล่าวยุติการใช้อำนาจนั้นควบคุมบังคับประชาชนได้โดยเด็ดขาด หากประชาชนคนใด

คัดค้านผู้นำหรือคณะผู้นำ ก็จะถูกลงโทษด้วยมาตรการต่างๆ อาจสรุปหลักการของระบอบเผด็จการพอสังเขปได้ ดังนี้

๑. ผู้นำคนเดียว หรือคณะผู้นำของกองทัพ หรือพรรคการเมืองเพียงกลุ่มเดียว มีอำนาจสูงสุดในการปกครองและสามารถใช้อำนาจนั้นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องฟังเสียงของคนส่วนใหญ่ในประเทศ

๒. การรักษาความมั่นคงของผู้นำหรือคณะผู้นำสำคัญกว่าการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประชาชนไม่สามารถจะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของผู้นำอย่างเปิดเผยได้

๓. ผู้นำหรือคณะผู้นำสามารถที่จะอยู่ในอำนาจได้ตลอดชีวิต หรือนานเท่าที่กลุ่มผู้ร่วมงานหรือกองทัพยังให้การสนับสนุน ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิที่จะเปลี่ยนผู้นำได้

๔. รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญและรัฐสภา ไม่มีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมืองเหมือนในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญเป็นเพียงแค่รากฐานอำนาจของผู้นำหรือคณะผู้นำเท่านั้น

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายสุรพงษ์	จำจด	เลขาธิการ กศน.
นายประเสริฐ	หอมดี	รองเลขาธิการ กศน.
นางตรีณัฐ	สุขสุเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
นายอรรณู	คจนวไล	ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคใต้

ผู้สรุปเนื้อหา

นางสาวกาญจนา	สิงหาต	ครู กศน.อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
นางสุทธิพร	ศศิธร	ครู กศน.อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
นางลักษมณ	ไทยรัตน์	ครู กศน.อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา
นางเพียงจันทร์	สันหนุ	ครู กศน.อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา
นางสาววันเพ็ญ	ช่วยนุกูล	ครู กศน.อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
นางสาวจิตประภา	ทองแกมแก้ว	ครู กศน.อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ผู้ตรวจและบรรณาธิการ

นางจุฑาทิพย์	ถาวรประสิทธิ์	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้
นางสายชล	จักรเจริญ	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้
นางสาวณัฐภััสสร	แดงมณี	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวกิงกาญจน์	ประสมสุข	เจ้าหน้าที่ สถาบัน กศน.ภาคใต้
-----------------	----------	-------------------------------

ผู้ออกแบบปก

นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
-----------	--------------	---

ออกแบบปก : ศุภโชค ศรีรัตนศิลป์